

ÅPEN FOLKEKIRKE

SAKSPAPIRER TIL ÅRSMØTE

Lørdag 19. og søndag 20. mars 2022

Victoria Hotell Hamar

Innholdsfortegnelse

<i>Praktisk informasjon om landsmøtet 2022</i>	3
<i>Hilsen</i>	3
Saksliste LM 2022	4
Sak ÅF LM 1/20 Godkjenning av innkalling og dagsorden	5
Sak ÅF LM 02/22 Valg av ordstyrer	5
Sak ÅF LM 03/22 Valg av referenter og valg av tellekorps	5
Sak ÅF LM 04/22 Valg av (3) representanter til å signere protokoll	5
Sak ÅF LM 05/22 Nedsetting av redaksjonskomite(er)	5
Sak ÅF LM 06/22 Toårsmelding og leders tale	6
Sak ÅF LM 07/22 Folkekirketeologi	24
Sak ÅF LM 08/22 Videreutvikling av Åpen folkekirke som organisasjon	24
Sak ÅF LM 09/22 Videre utvikling og styrking av folkevalgrollen og kirkedemokratiet	26
Sak ÅF LM 10/22 Ny kirkelig organisering	31
<i>Høringssvar fra Åpen folkekirke om ny kirkelig organisering</i>	32
Sak ÅF LM 11/22 Retningslinjer for nominasjon i Åpen folkekirke til Kirkevalget 2023	39
Sak ÅF LM 12/22 Nedsetting av programkomité for ÅFs program til Kirkevalget i 2023	41
Sak ÅF LM 13/22 Orientering om budsjett for 2022 og regnskap 2020 og 2021	42
Sak ÅF LM 14/22 Vedtektsendringer	45
Sak ÅF LM 15/22 Innkomne forslag til uttalelser	49
1 <i>Diskriminering:</i>	49
2 <i>Åpne kirker - hva kan vi gjøre for deg?</i>	49
Sak ÅF LM 16/22 50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert	50
Sak ÅF LM 17/22 Valg av AU	54
Vedlegg	55
<i>Vedlegg 1: Vedtekter for Åpen Folkekirke</i>	55
<i>Vedlegg 2: Forslag til forretningsorden</i>	59

Praktisk informasjon om landsmøtet 2022

Registrering til møtet starter kl. 11 på Victoria Hotell Hamar, Strandgata 21, Hamar

Det er bestilt overnatting til alle delegater på Victoria Hotell.

Åpen folkekirke dekker rimeligste reisevei. Se retningslinjer her:

<https://apenfolkekirke.org/reisestotte-og-andre-utlegg/>

Kontingent for 2022 må være betalt for å ha stemmerett på landsmøtet.

Alle betalende medlemmer av Åpen folkekirke har adgang til å være til stede under landsmøtet. Disse kan av landsmøtet innvilges observatørstatus med talerett.

Hilsen

Kjære landsmøtedelegat!

Jeg gleder meg til vi skal møtes på Hamar til det aller første landsmøtet i Åpen folkekirke. Sammen skal vi stake ut kursen videre for organisasjonen vår, være et kirkepolitisk verksted og feire gudstjeneste i Vang kirke.

Det er mange viktige saker vi skal diskutere og vi skal sørge for gode vedtak som vil peke retningen for utviklingen av Den norske kirke. Folkekirketeologi, folkevalgrollen og kirkedemokrati og ny kirkelig organisering er temaer som står på dagsorden. Og vi skal ruste oss mot Kirkevalget i 2023 og hvordan vi skal lykkes med å få fornyet mandat fra medlemmene i Den norske kirke.

Vi i Åpen folkekirke har fått og vi har påtatt oss stort ansvar for ledelsen av Den norske kirke. Det forplikter. Et viktig mantra i Åpen folkekirke er at uenighet ikke er en trussel, men en styrke. Det hjelper oss å se flere sider av kompliserte saker og gir mulighet til å finne gode og samlende løsninger. Vi som samles på Hamar 19. og 20. mars kommer med ulike erfaringer, perspektiver og kompetanse. Jeg håper vi sammen skal legge grunnlaget for at vi framover kan gjøre en enda bedre jobb for Den norske kirke og få styrket Åpen folkekirke som organisasjon.

Det blir stort å få møtes i Åpen folkekirke-fellesskapet. Fram til da, håper jeg du les sakspapirene, diskutere sakene og temaene med andre og verver nye medlemmer.

Vennlig hilsen

Gard Sandaker-Nielsen

leder i Åpen folkekirke

Saksliste LM 2022

Sak ÅF LM 01/22	Godkjenning av innkalling
Sak ÅF LM 02/22	Valg av ordstyrer
Sak ÅF LM 03/22	Valg av referenter og valg av tellekorps
Sak ÅF LM 04/22	Valg av (3) representanter til å signere protokollen
Sak ÅF LM 05/22	Nedsetting av redaksjonskomite(er) (forslag fra AU til LM)
Sak ÅF LM 06/22	Toårsmelding og leders tale
Sak ÅF LM 07/22	Folkekirketeologi – presentasjon av antologi (muntlig info om opplegg)
Sak ÅF LM 08/22	Videreutvikling av Åpen folkekirke som organisasjon
Sak ÅF LM 09/22	Videre utvikling og styrking av folkevalgtrollen og kirkedemokratiet
Sak ÅF LM 10/22	Ny kirkelig organisering
Sak ÅF LM 11/22	Retningslinjer for nominasjon i Åpen folkekirke til Kirkevalget 2023
Sak ÅF LM 12/22	Nedsetting av programkomité for ÅFs program til Kirkevalget i 2023
Sak ÅF LM 13/22	Orientering om budsjett for 2022 og regnskap 2020 og 2021
Sak ÅF LM 14/22	Vedtektsendringer
Sak ÅF LM 15/22	Innkommne forslag til uttalelser (to fra Agder og Telemark)
Sak ÅF LM 16/22	Uttalelse: 50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert
Sak ÅF LM 17/22	Valg av AU (fra valgkomiteen)

Sak ÅF LM 1/20 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkallingen er sendt ut på epost til Åpen folkekirkes medlemmer av Kirkemøte og styrene i regionlagene og den er lagt ut på nettsiden vår: <https://apenfolkekirke.org/2021/12/innkalling-til-landsmote-2022/> 13. desember. Innkallingen ble også sendt gjennom nyhetsbrev til alle medlemmer i organisasjonen. Dette er i tråd med vedtektene som sier at innkalling skal gå ut tre måneder for landsmøtet avvikles. Sakspapirer ble sendt ut en måned for møtet. Det kom inn to forslag til uttalelser fra Agder og Telemark innen fristen, se sak 15/22.

Tidsrammen for årsmøtet er satt fra 19. mars kl. 12 til 20. mars kl. 17.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner innkalling og dagsorden.

Sak ÅF LM 02/22 Valg av ordstyrer

Forslag legges fram i møtet

Sak ÅF LM 03/22 Valg av referenter og valg av tellekorps

Forslag legges fram i møtet

Sak ÅF LM 04/22 Valg av (3) representanter til å signere protokoll

Forslag legges fram i møtet

Sak ÅF LM 05/22 Nedsetting av redaksjonskomite(er)

Forslag legges fram i møtet

Sak ÅF LM 06/22 Toårsmelding og leders tale

Forslag til vedtak:

Landsmøtet tar toårsrapporten og leders tale til orientering

Innledning

De siste to årene har naturlig nok også i Åpen folkekirke vært preget av Norge, som resten av verden, kontinuerlig har stått midt i en korona-pandemi. Vi rakk akkurat å avholde årsmøte 7. mars 2020 på MF, med samling for Kirkemøte-delegatene våre i Oslo bispegård dagen før. Der ble det lagt et viktig grunnlag for utviklingen av organisasjonen og arbeidet vi har lagt ned de siste to årene.

I lange perioder har menighetslivet og gudstjenestefeiring over hele landet flyttet seg til digitale flater. Det samme har skjedd i Åpen folkekirke. Vi har altså i liten grad hatt mulighet til å samles fysisk, men måttet satset på digitale møter. Det har gjort at møtehyppigheten har økt og vi har kunnet fortsette å bygge organisasjonen og bidra til å koordinere arbeidet i bispedømmeråd, Kirkeråd og Kirkemøtet. Årsmøtet i 2020 vedtok omfattende endringer i Åpen folkekirkes vedtekter. Årsmøtet ble gjort om til et representativt landsmøte (LM) som normalt møtes annethvert år. Styret ble omdøpt til arbeidsutvalg (AU) og landsstyret (LS) ble vedtaksfestet som det øverste organet i Åpen folkekirke mellom landsmøtene. AU består vedtektene bestå av sju medlemmer i tillegg til leder i Kirkerådet, hvorav leder og nestleder velges direkte, og utgjør, sammen med ett medlem fra hver bispedømmerådsgruppe fra ÅF og ett medlem fra hvert regionlag, landsstyret.

Årsmøte 7. mars 2020

Åpen folkekirke avholdt årsmøte lørdag 7. mars. Blant sakene var åpne kirker, rigging av organisasjonen for framtida, ivaretagelse av ansatte med LHBT-identitet i kirken og bruk av samisk språk i gudstjenestene. Vi feiret valgseieren i kirkevalget 2019, og Gard Sandaker-Nielsen ble gjenvalgt som leder.

En av hovedsakene på årsmøtet 2020 var hvordan organisasjonen skal utvikles framover. Styre og årsmøte ble erstattet med et landsstyre, et arbeidsutvalg og et landsmøte. Grepet sikret en mer geografisk jevn fordeling av mandatene i de styrende organene i organisasjonen, og tar konsekvensen av at Åpen folkekirke nå er etablert med regionlag i alle bispedømmene i Den norske kirke.

Et høydepunkt på årsmøtet var da tidligere leder i Den norske kirkes LHBT-utvalg, Eleanor Brenna, la fram en orientering av utvalgets arbeid så langt. Arbeidslivsundersøkelse var sendt ut til alle ansatte i Den norske kirke, og for første gang ble det spurt blant annet om ansatte opplever diskriminering som følge av seksuell legning i Den norske kirke. Arbeidet er frukt av at KR nedsatte et utvalg for å jobbe med spørsmål knyttet til LHBT i vår kirke hvor flertallet av medlemmene selv har LHBT-identitet. Dette arbeide er en viktig seier for Åpen folkekirke, i arbeidet for en mer inkluderende folkekirke.

Helgen ble innledet med samling for delegatene til Kirkemøtet i Oslo bispegård, fredag ettermiddag. Der ble det bestemt at Åpen folkekirke ikke ønsket å gå videre i arbeidet med å prøve å få til en avtale om fordeling av kirkerådsmedlemmer mellom de ulike «listene» i KM. Gard Sandaker-Nielsen og Kristin Gunleiksrud Raam representert vinteren 2020 ÅF i samtaler med Bønnelista og representanter for medlemmer av Kirkemøtet innvalgt på nominasjonskomiteenes lister. For ÅFs delegasjon ble det demokratiske hensyn som ble utslagsgivende. Det ene var at de 39 øvrige medlemmene av Kirkemøtet; biskopene, prestene, de lek kirkelig tilsatte, de samiske representantene og døvekirken representant, ikke er delaktige i utarbeidelsen av et slikt forslag og har dermed ikke reell innflytelse over sammensetningen av KR. Hele Kirkemøtet burde kunne ha innflytelse på sammensetningen av hele Kirkerådet. En annen viktig grunn var at de samiske medlemmene, samt døvekirken representant, i realiteten ikke er valgbar til en kirkerådsplass i en slik forhandling mellom tre grupperinger. Det var så vanskelig for delegasjonen å akseptere, at det i seg selv var en grunn til ikke å gå for en slik løsning. Å få til forholdstallsvalg/avtalevalg til Kirkerådet er noe det må jobbes videre med i prosessen med ny kirkelig organisering.

Noen saker fra årsmøtet er lagt på nettsiden vår:

<https://apenfolkekirke.org/2020/04/les-gards-tale-fra-arsmotet-2020/>

<https://apenfolkekirke.org/2020/03/kirkens-lhbt-arbeid-gir-resultater/>

<https://apenfolkekirke.org/2020/03/uttalelse-af-bekymret-for-kirkemusikerne/>

AU mars 2020 – februar 2022

AU har siden årsmøtet 7. mars 2020 bestått av:

- Gard Sandaker-Nielsen, leder (Oslo)
- Terje Damman, økonomiansvarlig (Agder og Telemark)
- Karin-Elin Berg, medlem (Borg)
- May-Eldri Hanssen, medlem (Nord-Hålogaland) og
- Nell Gaalaas-Hansen, medlem (Tunsberg)
- Jens Bjelland Grønvold, referent (Oslo) (fram til mars 2021)
- Ole Kristian Bonden, medlem (Hamar) (fram til mars 2021)
- Eiel Holten, referent (Bjørgvin) (fra mars 2021)
- Sveinung Moesgaard Skjesol (Hamar) (fra mars 2021)
- Kristin Gunleiksrud Raaum, medlem (Oslo og leder i Kirkerådet)

Jens Bjelland Grønvold og Ole Kristian Bonden var ferdige med sine toårsperioder i mars 2021. Etter valgkomiteens forslag, ble Eiel Holten fra Bjørgvin og Sveinung Moesgaard Skjesol fra Hamar supplert inn i AU på landsstyremøtet i mars 2021. Det ble ikke valgt nestleder ved årsmøtet i 2020.

Etter årsmøtet ble det gjennomført seks AU-møter i 2020. I 2021 har AU hatt sju møter, mens det så langt i 2022 er avholdt to møter. I 2020 hadde AU 85 saker på kartet og det ble behandlet 66 saker i 2021. I tillegg har det vært utstrakt kommunikasjon gjennom året via andre kanaler.

Det er utfordrende å lede og utvikle Åpen folkekirke kun basert på frivillighet, men AU er av den oppfatning at vi får til veldig mye med de menneskene og den økonomien vi har. Det er i perioden vært jobbet med flere store saker:

Organisasjonsmessig er det jobbet med etablering og utvikling av landsstyret som demokratisk og representativt organ, medlemskampanje i 2020, få til en god økonomiforvaltning og få til god forankring av saker og informasjonsflyt mellom AU, LS, og ÅFs innvalgte medlemmer i bispedømmeråd, kirkemøte og kirkeråd. Det er derfor i tillegg til de formelle møtene, gjennomført koordineringsmøter for ÅFs medlemmer i Kirkerådet i forkant av hvert KR-møte og det er arrangert uformelle fire-fem årlige møter for ÅFs medlemmer i bispedømmeråd. Det er også gjennomført flere medlemsmøter, både i aktuelle kirkepolitiske saker og med mer oppbyggelige og trosopplærende tema.

Av mer eksterne saker har det vært lagt ned mye arbeid med ny kirkelig organisering, ny valgordning for kirkevalget i 2023, videre utvikling av kirkedemokratiet og likestilling og antidiskriminering i kirken. Vi har også brukt tid på å starte arbeidet med ÅFs bidrag til en overordnet arbeidslivspolitik i kirken i lys av streiken på kirkelig sektor desember 2020 og saker som regjeringens lovforslag om forbud mot konverteringsterapi.

Åpen folkekirke er medlem av Frivillighet Norge.

Etablering av landsstyre

Bilde: Landsstyre-medlemmer september 2020 på Gardermoen

Forut for Kirkevalget i 2019 gjennomført styret telefonmøter hvor alle bispedømmer ble invitert til å delta med to medlemmer. Disse møtene ble viktige for å etablere regelmessig kontakt med ÅF i hele landet, og avgjørende for å forankre beslutninger og sikre god informasjonsflyt. Disse møtene dannet et uformelt landsstyre, som også fortsatte etter kirkevalget. Årsmøtet i 2020 vedtekstfestet landsstyret (LS) som et formelt organ i Åpen folkekirke. I tillegg til AU, består LS av leder av ÅFs regionlag i hvert bispedømme, i tillegg ett medlem fra de 11 bispedømmerådene, fortrinnsvis leder/nestleder dersom Åpen folkekirke har den posisjonen. Det har blitt gjennomført fem LS i 2020, seks i 2021 og ett så langt i 2022. To av møtene har blitt gjennomført som fysiske landstyresamlinger over to dager, i september 2020 på Gardermoen og i september 2021 på Lillestrøm. LS hadde 43 saker til behandling i 2020 og 50 saker i 2021.

I desember 2021 vedtok landsstyret, etter forslag fra AU, å gjøre vervet som leder i Åpen folkekirke til et honorert fulltidsverv. Det er budsjettert med at den som blir valgt til leder på landsmøtet i mars derfor vil kunne være leder og utvikle Åpen folkekirke og Den norske kirke på fulltid. Det vil være et viktig bidrag til å styrke arbeidet som folkevalgt og gjøre det mulig å realisere flere av ambisjonene vi har for organisasjonen vår og for Den norske kirke.

Her er noen av vedtak og uttalelsene landsstyret har kommet med de to siste årene:

- Åpen folkekirke aksepterer ikke diskriminering av kvinner i prestedtjeneste (september 2020): <https://apenfolkekirke.org/2020/09/apen-folkekirke-aksepterer-ikke-diskriminering-av-kvinner-i-prestedtjeneste/>
- **Det må bli en slutt på at arbeidsgivere i Den norske kirke benytter seg av unntak fra likestillings- og diskrimineringsloven i ansettelsessaker:** (september 2020) <https://apenfolkekirke.org/2020/09/forventer-at-kirken-ikke-diskriminerer/>
- ÅFs høringsvar om forbud mot konverteringsterapi: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-regulering-av-konverteringsterapi/id2862957/?uid=541104e3-d265-4b7d-9de3-c389211a0f27>
- ÅFs høringsvar om ny kirkelig organisering (november 2021): <https://apenfolkekirke.org/2021/11/horingssvar-fra-apen-folkekirke-om-ny-kirkelig-organisering/>

Bilde: Landsstyremedlemmer september 2021 på Lillestrøm.

Valgkomité

Årsmøtet i 2020 gjenvalgte Åge Petter Christiansen (Oslo), Agnes Sofie Engen Gjeset (Nidaros) og Karl Johan Kirkebø (Bjørgvin) som medlemmer av valgkomiteen. Komiteen konstituerer seg selv.

Kirkemøtet 2020

På grunn av pandemien og nedstengingen av hele det norske samfunnet våren 2020, ble Kirkemøtet utsatt fra april til oktober. Det ble et Kirkemøte preget av smittevern og uten arbeid i komiteer. Det viktigste Kirkemøtet gjorde var å velge nye sentralkirkelige råd. I tillegg ble det markert at Olav Fykse Tveit var vigslet til biskop og preses i bispemøtet. På grunn av begrenset tid og muligheter til å behandle saker skikkelig, ble saken om støtte til nomineringsgrupper trukket fra sakskartet og utsatt til KM i 2021.

Åpen folkekirke fikk solid gjennomslag i valget til nytt Kirkeråd, med hele sju medlemmer innvalgt fra våre lister. Samtidig var det viktig for oss å sikre bredde i sammensetningen og det bidro vi til gjennom de tre valgongangene. Begge våre lederkandidater ble valgt, Kristin Gunleiksrud Raam som kirkerådsleder og Kristine Sandmæl som leder av Mellomkirkelig råd.

Bilde: Hele Den norske kirkes folkevalgte ledertrio ble i 2020 valg for to nye år. Fra venstre: leder av Mellomkirkelig råd, Kristine Sandmæl, leder av Samisk kirkeråd Ellen Sara Eira og leder av Kirkerådet, Kristin Gunleiksrud Raam.

Les Kirkemøtets åpningstale av leder av Kirkerådet, Kristin Gunleiksrud Raaum:

<https://apenfolkekirke.org/2020/10/les-kristins-tale/>

Bilde: Hele det nyvalgte Kirkerådet i oktober 2020. Kilde: kirken.no

Medlemmer innvalgt fra Åpen folkekirke i Kirkerådet:

- Kristin Gunleiksrud Raaum, Oslo, leder
- Karin-Elin Berg, Borg. Valgt til nestleder på Kirkerådsmøtet oktober 2020.
- Alex Ramstad Døsvik, Nidaros
- Therese Kristin Utgård, Møre
- Karl Johan Kirkebø, Bjørgvin
- Lill Tone Grahl-Jacobsen, Tunsberg
- Tove Karoline Knutsen, Nord-Hålogaland

Medlemmer innvalgt fra Åpen folkekirkes i Mellomkirkelig råd

- Oddny I. Miljeteig, Bjørgvin
- Kai Steffen Østensen, Agder og Telemark (fritatt fra vervet fra oktober 2021)

I tillegg er flere andre medlemmer av rådene også medlemmer av Åpen folkekirke og deltar i samordningsmøter og interne diskusjoner, men er ikke formelt valgt inn fra våre lister.

Kirkemøtet 2021

Kirkemøtet ble på grunn ny nedstenging vinteren og våren 2021 utsatt fra april til november. Det var mange saker og noen var spesielt viktige for oss i Åpen folkekirke.

Kirkerådslederen vår, Kristin Gunleiksrud Raaum, startet som vanlig Kirkemøtet med en tale med viktige budskap. Den kan leses her: <https://apenfolkekirke.org/2021/11/kirkeradslederens-apning-av-kirkemotet-2021/>.

Etter en omfattende høringsprosess og grundig arbeid, skulle Kirkemøtet vedta overordnede prinsipper for gjennomføringen av Kirkevalget i 2023. Vi leverte vårt hørings svar november 2020:

<https://apenfolkekirke.org/2020/11/horingssvar-kirkevalg/>. Etter det forvirrende valget i 2019, da det stilte selvstendige lister til valg, Bønnelista og oss i Åpen folkekirke, i tillegg til lister fra nominasjonskomiteer i alle bispedømmer, var det viktig at Kirkemøtet nå skulle ta steget fullt ut og vedta at valget i 2023 skulle være listevalg. At ulike lister som samler seg om et program er den beste måten å organisere kirkedemokratiet på nasjonalt nivå har vi vært tydelige på helt siden vi ble etablert i 2014. Vi forsøkte å få gjennomslag for dette i forrige periode, men lyktes dessverre ikke. Vi har argumentert aktivt de siste årene og forsøkt å få fram budskapet. Dette innlegget i VL, fra leder Gard Sandaker-Nielsen, er det eksempel: <https://www.vl.no/meninger/verdidebatt/2021/10/03/et-opplyst-kirkevalg-i-2023/>. Dessverre fikk vi heller ikke gjennomslag for reint listevalgt heller denne gangen. Det betyr at Kirkevalget i 2023 på nytt kommer til å være et «hybridvalg», med både lister med et program og nominasjonskomiteenes lister som skal forsøke å speile den kirkepolitiske bredden. Dette er dårlig nytt for kirkemedlemmene og alle som skal forsøke å gjøre et opplyst valg i 2023. Men for oss i Åpen folkekirke er ikke dette nødvendigvis så negativt. Vi har vist at vi har klart å vinne to kirkevalg på disse premisene og skal gjøre det vi kan for å gjenta bedriftene i 2023.

Allerede i 2018 vedtok årsmøtet i Åpen folkekirke at «sammenslutninger/lister som får valgt inn medlemmer til bispedømmeråd, kirkemøte og kirkeråd bør tildeles en årlig støtte per innvalgte medlem. Dette skal muliggjøre utvikling av demokratiske prosesser, som å opplyse saker, skape meningsbrytning og debatt og bidra til nødvendig politikkutvikling og fornyelse.» Oslo bispedømmeråd meldte inn dette som sak til Kirkemøtet i 2020. Som allerede nevnt over valgte vi å trekke saken i 2020, og den kom derfor opp til behandling i november 2021. Dette har vært en viktig sak for å styrke rammevilkårene for kirkedemokratiet og gjøre det mulig for grupperinger som Åpen folkekirke å finansiere møteplasser, kirkepolitiske verksteder og nødvendig koordinering. Rammene for å utføre jobben som folkevalgt er for dårlig og dette er av flere nødvendige måter kirken kan styrke vilkårene og gjøre det det mulig å lykkes med det ansvarsfulle oppdraget som kirkeledelsen kirkemedlemmene gir oss gjennom kirkevalget. Dette har vi også aktivt argumentert for de siste årene. Her er et eksempel på innlegg: <https://www.dagen.no/meninger/kirkedemokratiet-ma-styrkes-gjennom-bedre-rammevilkar/>. Med overveldende flertall vedtok Kirkemøtet å innføre denne støtteordningen fra og med 2022. Det viser at vi har fått gjennomslag for argumentasjonen omkring viktigheten av å styrke rammene for kirkedemokratiet. Dette er gode nyheter siden vi ønsker at denne utviklingen skal fortsette. Dessuten gir oss muligheten til å systematisere arbeidet og vi kan intensivere innsatsen med å profesjonalisere organisasjonen og arbeidet med å styrke demokratiet i Den norske kirke.

Medlemsmøter

Som et ledd i arbeidet med å involvere og engasjere medlemmene i Åpen folkekirke, har vi de siste to årene arrangert flere digitale medlemsmøter. Det har vært gjennomført fem medlemsmøter om kirkelig organisering: ett i november 2020, og fire møter i august og september 2021. Innspillene og argumentene som kom i møtene la viktige premisser for arbeidet i AU og LS med ÅFs høringsvar.

Våren 2021 arrangerte AU en rekke medlemsmøter med Halvor Moxnes, som han trosbekjennelse i pandemiens tid. Innledningene til Moxnes er lagt på nettsiden vår:

<https://apenfolkekirke.org/2021/05/trosbekjennelse-i-pandemiens-tid/>.

17. desember 2021 arrangerte AU et førjulsmøte, hvor vi igjen fikk gleden av å høre Halvor Moxnes – denne gangen reflekterende over betydningen av Jesu fødsel, i tillegg til at leder Gard Sandaker-Nielsen og kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaum oppsummerte året.

Regionlag i Åpen folkekirke

Årsmøtet 2017 vedtok at Åpen folkekirkes organisasjonsstruktur skal videreutvikles ut fra følgende målsetning: a. Engasjementet for Åpen folkekirke skal vokse. b. Åpen folkekirke skal ha synlig aktivitet i hele landet. c. Åpen folkekirke skal ha demokratiske forankrede lister ved Kirkevalget i 2019. d. At Åpen folkekirke skal vinne Kirkevalget i 2019. Alle disse målsetningene ble realisert i 2019! Selv om vi altså har regionlag over hele landet, er ikke aktiviteten så høy alle steder. I lys av at samfunnet i perioder har vært nedstengt og at vi ikke har kunnet møtes fysisk, er ikke det så rart. AU hadde kontaktmøter med de aller fleste regionlagsstyrene våren 2021. De fleste steder er det nå ønske om å øke aktiviteten og bidra til å utvikle Åpen folkekirke lokalt i bispedømmet.

Aktive regionlag er helt avgjørende for at aktiviteten i organisasjonen skal øke ytterligere og at vi skal berede grunnen for å få flere medlemmer. Dette blir et prioritert arbeid i årene som kommer.

Oversikt over styrene i regionlagene¹:

Agder og Telemark

- Odd-Inge Rønning Uleberg, leder
- Bjørn Erik Høseth, nestleder
- Bjarte Leer-Helgesen
- Ingjerd Beate Martinsen
- Ingrid Halle
- Edmund Stave
- Torunn Tørå
- Per Gunnar Disch, varamedlem
- Solveig Nordkvist, varamedlem

Bjørgvin

- Eiel Holten, leder
- Therese Nesse Mokkelbost, nestleder
- Erik Torp Nilssen
- Line Berggren Jakobsen
- Håkon Glatved-Prahl
- Liv Strømsvåg

Hamar

- Finn R. Huseby, leder
- Sveinung Moesgaard Skjesol, nestleder
- Ingrun Jule, sekretær
- Marta Bjørnøy Lalim (fra sept 2020)
- Thomas Tinglum (fra sept 2020)
- Stig-Jørund Arnesen, 1.vara (fra okt 2021)
- Aase Marie Rød (til sept 2020)
- Margit Husevåg (til sept 2020)

---

¹ På utsendelsestidspunktet 19.februar 2022 kan oversikten over regionlags-styrer være ufullstendig og inneholde enkelte feil. En siste kvalitetssikring foretas på møtet.

Nord-Hålogaland

Oslo

- Åge Petter Christensen, leder
- Geir Magnus Walderhaug, sekretær
- Arne B. Grønningsæter
- Heinke Foertsch
- Helene L. Eriksen
- Anders Møller-Stray
- Jørgen Foss

Tunsberg

- Lill-Tone Grahl-Jacobsen, leder
- Arild Mikkelsen, nestleder
- Nell Gaalaas Hansen
- Sevat Lappegard
- Even Granberg

Stavanger

- Åse Helene Bakkevig Dagsland, leder
- Marcela Molina, sekretær
- Helge Kristoffersen
- Kian Reme
- Kjersti Egenberg,

Borg

- Leder: Tor B. Jørgensen
- Liv Hesjadalen
- Jan Heier
- Marianne Uri Øverland (vara)
- Karin-Elin Berg (vara)

Sør-Hålogaland

- Julie Brattli Steinvik, leder
- Odvar Nordnes, nestleder
- Marius Jakobsen Magnussen
- Marit Hermstad
- Tanja Fatima Nyjordet. 1. vara

Møre

- Therese Utgård, leder
- Margaret Mørk, nestleder
- Sindre Stabell Kulø, sekretær
- Olav Myklebust

Nidaros

- Gunnar Winther, leder
- Grete Bækken Mollan
- Sissel Mørreaunet
- Gunnar Viken

Oversikt over Åpen folkekirkes medlemmer i kirkelige organer

Ved Kirkevalget i 2019 fikk vi valgt inn 39 personer som representerer Åpen folkekirke i bispedømmeråd og Kirkemøte i perioden 2020 - 2023. Det er etablert regelmessige digitale møter for at medlemmer i bispedømmeråd som er medlemmer av Åpen folkekirke for å sikre god informasjon og erfaringsdeling.

Pr 16. januar 2022 er Åpen folkekirke følgende folkevalgte i bispedømmeråd:

Oslo

Gard R. Sandaker-Nielsen, leder av bispedømmerådet

Kristin G. Raaum

Odd Einar Dørum

Kjersti Landmark

Kristin Skjøtskift (1. vara)

Borg

Karin-Elin Berg, leder av bispedømmerådet

Helene L. Eriksen

Ole Jacob Flæten

Tania Von Der Lippe Michelet

(1. vara)

Hamar

Gunhild Tomter Alstad, leder av bispedømmerådet

Finn R. Huseby

Lisbeth Sydbøge

Marta Bjørnøy Lalim

Hege Bjerkestrand Midthun (1. vara)

Tunsberg

Lill Tone Grahl-Jacobsen, leder av bispedømmerådet

Arild Mikkelsen, nestleder

Inga S. Dekko

Merete Bakkeseth Brandsgård

Kevin Johnsen (1. vara)

Agder og Telemark

Terje Damman, nestleder i bispedømmerådet

Odd-Inge Rønning Uleberg

Torunn Tørrå

Solveig Botnen Eide

Naja Amanda Lynge Møretrø (1. vara)

Kai Steffen Østensen (leder av bispedømmerådet 2020 – 2021) og Odin A. A. Bohmann har blitt fritatt fra vervene i bispedømmerådet etter at de høsten 2021 ble utnevnt som henholdsvis politisk rådgiver i Helse- og omsorgsdepartementet og statssekretær i Kultur- og likestillingsdepartementet.

Stavanger

Thor Magne Seland, nestleder av bispedømmerådet

Gyrid Espeland

Helene B. Hellerdal

Gro Steensnæs Håvåg (1. vara)

Bjørgvin

Oddny I. Miljeteig, nestleder av bispedømmerådet

Nora S. Baartveit

Karl Johan Kirkebø

Runar Larsen (1. vara)

Møre

Ole Martin Grevstad, nestleder av bispedømmerådet

Olav Myklebust

Therese Kristin Utgård

Evy Sisilie Bergum (1. vara)

Nidaros

Agnes Sofie Gjeset, nestleder av bispedømmerådet

Alex Ramstad Døsvik

Grete B. Molland

Ingrid Marie Heiene (1. vara)

Sør-Hålogaland

Tanja Fatima Nyjordet, leder av bispedømmerådet

Odvar Nordnes

Ingrid Olsen

Lars Evan Lauritzen (1. vara)

Nord-Hålogaland

Kai Krogh

Tove Karoline Knutsen

Kari Helene Skog

Siri Broch Johansen

Christel Benedicte Eriksen (1. vara)

I tillegg er flere andre medlemmer av rådene også medlemmer av Åpen folkekirke og deltar i samordningsmøter og interne diskusjoner, men er ikke formelt valgt inn fra våre lister.

Åpne kirker

Åpne kirkebygg har vært enda viktigere de siste to årene, siden det i perioder ikke har vært mulig å samles og feire gudstjeneste. Årsmøtet i 2020 hadde en egen sak om åpne kirker. Følgende vedtak ble gjort:

«Åpen folkekirke vil arbeide for at flere menigheter holder kirkene mest mulig åpne, og lokalt lager en strategi og virksomhetsplan for åpen kirke. Vi vil oppfordrer til å definere åpne kirker som en plogspiss i det strategiske arbeidet. Åpne kirker bør som hovedregel tilbys uten at det tas inngangspenger.

Åpen folkekirke vil arbeide for at bispedømmerådene i større grad bistår med veiledning, samordning, informasjonsarbeid og stiller strategiske midler til rådighet for å få flere åpne kirker i bispedømmene.

Åpen folkekirke vil arbeide for at Kirkemøtet avsetter midler til arbeidet med åpne kirker, med særlig vekt på større byer og tettbebygde områder og langs pilegrimsleder.

Kirkerådet er nå i gang med å utvikle en kirkelig kulturavstrategi som sannsynligvis skal opp på Kirkemøtet i 2021. Åpen folkekirke er glad for dette og mener at den anledningen må brukes til å endre dagens regelverk for bruk av kirkene. Dagens regelverk om bruk av kirkene oppleves som for rigid og begrensende. Åpen folkekirke ønsker at kirkene skal brukes mer, være mere åpne og at regelverket derfor må åpnes for mer fleksibel bruk av kirkerommet.»

AU har løftet fram viktigheten av arbeidet gjennom diskusjoner i AU og LS, og flere bispedømmer hatt egne satsinger og samarbeidet godt med menighetene og fellesråd. Åpne kirkebygg bør være et kjennetegn for folkekirken, og noe det må jobbes videre for at skal kunne bli en realitet over hele landet.

Samisk kirkeliv

Årsmøtet i 2020 behandlet også en egen sak om samisk kirkeliv. Følgende vedtak ble gjort: «Åpen folkekirke er glad for den satsing på samiske språk som er skjedd innen Den norske kirke de siste tiårene. Åpen folkekirke mener likevel at det er stort rom for økning i bruk av samiske elementer i gudstjeneste og trosopplæring. Åpen folkekirke vil arbeide for at menighetene

- tar i bruk samiske salmer / liturgiledd i gudstjenesten med jevne mellomrom
- markerer Samefolkets dag (6. februar) i en eller annen form i gudstjenestelig sammenheng
- bruker salmer og liturgideler på samisk der samisk familie er involvert i dåp, konfirmasjon, vigsel eller begravelse
- lar alle konfirmanter gjennom konfirmasjonstiden møte salmer og liturgiske ledd på samisk.
- arbeid for en kompetanseheving blant ansatte i den norske kirke
- oppfordrer alle menigheter til å ha tilgjengelige salmebøker og bibler på de samiske språkene i kirkene
- Åpen folkekirke vil jobbe for å få med Kirkemøtet på å sette av midler til å lage en app hvor de to nordsamiske, den lulesamiske og den kommende sørsamiske salmeboka er tilgjengelig som en betalingstjeneste, slik at de delte menighetenes mangel på slike salmebøker ikke lenger skal være et hinder for å synge salmer på samisk i vanlig gudstjeneste.»

AU opplever at dette er et arbeid som sakte, men sikkert går framover, og det blir større bevissthet omkring viktigheten av å synliggjøre de samiske språkene i gudstjenesten. Dette er et område hvor alle tillitsvalgte må bruke de mulighetene som finnes, og vurdere å melde egne saker til behandling i bispedømmerådene. I Oslo bispedømme er det for eksempel vedtatt å sette ned en arbeidsgruppe for samisk kirkeliv i bispedømmet og det jobbes for å få realisert en stilling som samisk prest eller diakon på Østlandet. Der har også bispedømmerådet sendt ut en nordsamisk bibel og salmebok til alle kirker i bispedømmet.

Ny kirkelig organisering

Som allerede nevnt tidligere, har arbeidet med ny kirkelig organisering vært høyt prioritert det siste året. Müller-Nilssen-utvalget leverte sine vurderinger og anbefalinger til Kirkerådet i 31. mars. På LS i april presenterte ledere av utvalget, Morten Müller-Nilssen, rapporten. Våre medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte har hatt ulike roller og synspunkter i dette arbeidet, og flere har vært med å behandle høringsuttalelser i ulike råd og utvalg. I 2021 har kirkelig organisering vært tema på fire medlemsmøter, alle landsstyremøtene og alle arbeidsutvalgsmøter. I tillegg ble det gjennomført et innspillsmøte mellom AU og fagforeningene i kirkelig sektor i starten av september. På den fysiske samlingen for landsstyret på Lillestrøm i september ble det satt av en hel dag til dette arbeidet, inkludert en samtale med rådsledere og ansatte i Nedre Romerike prosti. Så langt har prosessen vært lagt opp med tanke på å få fram ulike synspunkter og perspektiver, slik at Åpen folkekirke ikke har konkludert med noe, men at peker på styrker og utfordringer ved de ulike modellene, samtidig som vi slår fast noen prinsipper som bør ivaretas i det videre arbeidet. I november vedtok landsstyret enstemmig denne uttalelsen som ble sendt Kirkerådet innen fristen:

<https://apenfolkekirke.org/2021/11/horingssvar-fra-apen-folkekirke-om-ny-kirkelig-organisering/>.

Det blir viktig å fortsette dialogen og diskusjonen internt i Åpen folkekirke, slik at vi kan bidra til at Kirkemøtet i september 2022 får et så godt beslutningsgrunnlag som mulig.

Lovforslaget mot konverteringsterapi

Høsten 2019 engasjerte Åpen folkekirke seg i arbeidet med et mulig forbud mot konverteringsterapi. Regjeringen la i juli fram et høringsnotat. Gard Sandaker-Nielsen representerte Åpen folkekirke regjeringens høringsmøte i august 2021. Hele høringsmøtet kan sees her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/kud/nyheter/2021/invitasjon-til-horingsmote-om-konverteringsterapi/id2869608/>.

Deltakelsen i høringsmøtet fikk god oppmerksomhet og skapte debatt, blant annet i VL og Dagen:

- <https://www.vl.no/religion/2021/09/21/onsker-strengere-lov-mot-konverteringsterapi-kan-vaere-forbonns-situasjoner-som-bor-reguleres/>
- <https://www.vl.no/religion/2021/09/23/droyt-a-foesla-at-enkelte-forbonns-situasjoner-skal-reguleres/>
- <https://www.dagen.no/meninger/seriost-gard-sandaker-nielsen/>

I arbeidet med høringsvaret, hadde AU blant annet et møte med Skeivt Kristent Nettverk. LS vedtok ÅFs høringsvar i september: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-regulering-av-konverteringsterapi/id2862957/?uid=541104e3-d265-4b7d-9de3-c389211a0f27>

For AU og landsstyret har et grunnleggende premiss vært at all praksis som har til hensikt å endre en menneskets seksualitet eller kjønnsidentitet bør være forbudt.

LHBT-utvalget og arbeidslivsundersøkelsen

Kirkerådets LHBT-utvalg er et tydelig resultat av Åpen folkekirkes arbeid. Det ble nedsatt på Kirkerådets møte i september 2018. Mandatet ble forlenget av Kirkerådet høsten 2021. Årsmøtet i 2020 fikk en orientering fra arbeidet, og landsstyret hadde i september 2020 besøk av leder av LHBT-utvalget Kristine Sandmæl.

Bilde:
Leder av Den norske kirkes LHBT-utvalg, Kristine Sandmæl, besøker landsstyremøte i september 2020.

30. oktober la Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning og KIFO Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning fram resultatene av arbeidslivsundersøkelsen. Undersøkelsen ble bestilt av Kirkerådet på bakgrunn av bekymringsmeldinger om arbeidsmiljøet for ansatte med LHBT-identitet i kirken. Prosjektleder har vært Arne Grønningsæter. [Les hele rapporten her.](#)

[Senest på årsmøtet i 2020](#) ble LHBT-utvalgets arbeid løftet fram som et sentralt element i ÅFs strategi for en åpnere og rausere kirke. For selv om mye er blitt bedre, er det fortsatt mye som gjenstår. Kirkerådet har behandlet saken i flere omganger, og vi har oppfordret alle arbeidsgivere i Den norske kirke om å behandle saken og vurdere hvordan tilbakemeldingene bør følges opp. Spesielt er det viktig at bispedømmerådene og Kirkerådet følger oppfølgingen tett.

LHBT-utvalget har også utviklet et kurs- og samtaleopplegg. Sør-Hålogaland og Oslo bispedømmer har vært pilot og planen er at opplegget, som skal bidra til å øke kompetansen om spørsmål knyttet til LHBT, kjønn og seksualitet, skal rulles ut i alle bispedømmer.

Diskriminering av LHBT ved ansettelser

Åpen folkekirke har programfestet å få slutt på diskriminering av LHBT-personer i ansettelsesprosesser. Fram til 2020 var det fortsatt fire bispedømmer som valgte å skrive at «samlivsform kan bli tillagt vekt» i utlysningstekster og dermed benytte seg av unntaket i likestillings- og diskrimineringslovverket. I løpet av 2020 fremmet Åpen folkekirke forslag i alle fire bispedømmer, Agder og Telemark, Stavanger, Bjørgvin og Møre om at praksisen skulle avsluttes på nytt. Vi fikk gjennomslag i Agder og Telemark og Bjørgvin, mens Stavanger og Møre fortsatte praksisen, slik at de har mulighet til å diskriminere LHBT i likekjønnet ekteskap ved tilsetninger.

Etter gode diskusjoner i AU og LS, er det fremmet sak til KM i 2022 om at Den norske kirke som trossamfunn skal slutte å benytte seg av unntaket i diskrimineringslovverket. Det vil i så fall bety at ingen arbeidsgivere i Den norske vil kunne diskriminere ved tilsetninger på bakgrunn av samlivsform.

Arbeidsmiljøundersøkelsen blant kvinnelige prester

På oppdrag fra Kirkerådet er det gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse blant kvinnelige prester. Rapporten ble lagt fram 5. mai 2021 og ligger her: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/medarbeiderunders%C3%B8kelse%20kvinnelige%20prester/?fbclid=IwAR28-tapVJsUY0Dr-mdWaJoCnMwAdXdHcAG29NT3bAMjoOVfy9EA20fo3Bs>.

Kirkerådet har behandlet saken i flere omganger og har igangsatt flere tiltak som arbeidsgiver for prestene. Alle bispedømmerådene har også hatt rapporten til behandling, og følger opp med konkrete og tilpassede tiltak.

Samtidig har debatten pågått om det er eller skal være mulig å for mannlige prester å reservere seg fra å samarbeide med kvinnelige kollegaer har. AU og LS har diskutert saken i flere omganger og har gjort flere vedtak som tydeliggjør at vi ikke aksepterer noen form for diskriminering av kvinner i prestatjeneste.

På LS i september 2020 ble denne teksten vedtatt:

- Åpen folkekirke aksepterer ikke diskriminering av kvinner i prestatjeneste.
- Åpen folkekirke støtter biskopene Kari Veiteberg, Solveig Fiske og Ann-Helen Fjeldstad Jusnes i deres anerkjennelse av at; «Kvinner og menn i prestatjeneste er likestilt, og det vil ikke etter

vårt syn være mulig for en mannlig prest å motsette seg å samarbeide med en kvinnelig prest, verken i menighetsarbeid, gudstjenester eller sakramentsforvaltning.»

- Vi minner også om at det foreligger en gjeldende Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023. I planen står det; «Kirkerådet understreker at arbeid med likestilling er et ledelsesansvar og et tverrgående perspektiv som må ivaretas i alle deler av kirkelig virksomhet.»

På LS i juni 2021 ble denne teksten vedtatt:

«Fortellingene fra mange kvinner som er ansatt som prester i Den norske kirke er nedslående lesning. Åpen folkekirke vil ta ansvar i alle posisjoner vi har lederansvar for å få slutt på tiden da kvinner trenger å oppleve seg som annenrangs prester i Den norske kirke. Vi støtter bispemøtets uttalelser, og ser fram til at biskopene vil slutte å ordinere prester som ikke kan samarbeide med kvinnelige prestekolleger. Ikke minst gjelder det i feiringen av nattverden.

All diskriminering av kvinner i prestedtjeneste, og i alle andre roller og posisjoner i kirken, er uakseptabelt. Åpen folkekirke forventer at alle arbeidsgivere i Den norske kirke tar ansvar og sørger for at kvinner blir anerkjent og behandlet på akkurat samme måte som menn.

Åpen folkekirke vil fortsette å jobbe for at Den norske kirke etterlever antidiskrimineringsloververket og avstår fra å benytte seg av de lovlige unntakene.»

Pride – landet rundt

Selv om samfunnet har vært preget av pandemi og store begrensninger for hvor mange som kan samles i det offentlige rom, har det vært gjennomført Pride-arrangementer over hele landet. Som tidligere år har Åpen folkekirke deltatt der det har vært mulig. Noen steder har det vært gjennomført en digital pridetog, i tillegg til blant annet regnbuemesser, mens andre steder har det vært mulig å gjennomføre fysiske tog. Det er viktig å synliggjøre kirken på pride og vise at vi aktivt støtter mangfoldet og kjemper imot usynliggjøring og undertrykkelse av LHBT+. I 2022 håper vi på stor synlighet over hele landet.

Våren og sommeren 2021 ble det stadig satt fram påstander i mediene om at en autoritær pride-ideologi var i ferd med å få fotfeste i samfunnet. Dette svarte Gard Sandaker-Nielsen på i VG, noe som førte til at debatten også fortsatte i kristenmediene.

- <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/jzQmOb/pride-er-ingen-ideologi-men-kampen-for-frihet-rettigheter-og-solidaritet>
- <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/QxaBp8/pride-er-viktig>
- <https://www.dagen.no/meninger/pride-er-ingen-ideologi-men-kamp-for-frihet/>

I 2020 fikk leder av bispedømmerådet i Agder og Telemark, Kai Steffen Østensen, tildelt Homofrydprisen under Skeive Sørlandsdager.

Biskoper

Siden årsmøtet i 2020 har Kirkerådet ikke blitt gjort noen nye tilsetninger av biskoper, men i løpet av februar skal ny biskop i Borg tilsettes. Borg bispedømmeråd nominerte domprost Kari Mangrud Alvsvåg, personal- og lederutviklingssjef Ole Martin Grevstad, prost Kåre Rune Hauge, professor Harald Hegstad og prost Kristine Sandmæl. Avstemningsresultatet avgjorde at Ole Martin Grevstad

og Kristine Sandmæl ikke ble med videre i prosessen, så nå står det mellom Alvsvåg, Hegstad og Hauge.

Arbeidslivspolitik og Åpen folkekirke

Etter den første streiken i kirkelig sektoren desember 2020, har arbeidslivspolitik og arbeidsgiverpolitikk blitt satt på dagsorden både i Den norske kirke og internt i Åpen folkekirke. I forbindelse med streiken ble det avholdt et ekstraordinært landsstyremøte i romjula. Det ble konkludert med at ÅF foreløpig ikke skulle mene noe verken om eller i saken, men at arbeidslivspolitik var noe kirkepartiet Åpen folkekirke må jobbe videre med og utvikle synspunkter på.

I april 2021 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som på et overordnet nivå skulle komme med forslag til hvordan Åpen folkekirke bør forholde seg til viktige arbeidsgiverpolitiske spørsmål i Den norske kirke. Det ble utarbeidet et notat til LS i september og saken ble diskutert. På grunn av kapasitetsutfordringer og at det er mange andre saker som har krevd oppmerksomhet, er det foreløpig ikke gjort noe mer med denne saken, men AU vil følge opp med kontaktmøter med tillitsvalgte organisasjoner og vil likeledes invitere KA til et møte som pilot for dialogen med arbeidsgiversiden.

Folkevalgtrollen og kirkedemokrati

Et av de store målene med Åpen folkekirke er å styrke kirkedemokratiet og synliggjøre og myndiggjøre folkevalgte. Dette er et gjennomgangstema på alle møter og samlinger vi har, og vi driver kompetanseheving, politikktutvikling og vi deler erfaringer på hva vi opplever som utfordrende og hva vi lykkes med. Dette er også et av temaene som Sandaker-Nielsen og Gunleiksrud Raaum og andre ledere løfter fram i innlegg og debatter. Her er et eksempel fra VL i oktober 2020:

<https://www.vl.no/meninger/verdidebatt/2020/10/27/kirkedemokratiet-ma-styrkes/>

På Kirkerådsmøtet i desember 2020 ble det nedsatt et utvalg som skulle se nærmere på den kirkelige folkevalgtrollen. Utvalget ledes av professor og fagdirektør i KA Harald Askeland. Les mer om utvalget her: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/folkevalgtutvalget>. AU og LS har vært regelmessig informert om arbeidet og har kommet med innspill i prosessen. Det er også flere av våre tillitsvalgte som er medlemmer i utvalget. Rapporten ble lagt fram i slutten av januar 2022, og er satt som eget tema på årets landsmøte. Dette blir et viktig grunnlag for å videreutvikle rollen som folkevalgt og hvordan forholdet mellom embete og råd skal ivaretas på en god måte framover. Ikke minst blir dette viktig i arbeidet med å få på plass en ny og tjenlig kirkeorganisasjon.

Medlemmer og økonomi

Ved kirkevalget i 2019 fikk Åpen folkekirke nesten 160 000 velgere og over 50 pst. av de avlagte stemmene. Det fornyede mandatet fra medlemmene i Den norske kirke er den kirkelige legitimiteten til Åpen folkekirke, og grunnlaget for innflytelsen organisasjonen har i Den norske kirkes ulike råd og utvalg.

Det var 539 medlemmer som betalte medlemskontingenten for 2021, mot 559 i 2020. I 2019 og 2018 var det henholdsvis 508 og 406 personer som betalte medlemskontingenten. Som i ser har vi en økning i medlemsmassen, men i de to siste årene er det om lag ¼ av de registrerte som ikke betaler kontingenten. Selv om det det siste året ikke har vært lagt ned mye ressurser på å få flere medlemmer, skulle vi ønske at tallet hadde økt noe mer. Styrking av medlemsbasen, sikre flere engasjerte medlemmer som kan bidra både med tid, ideer og andre ressurser er viktig for at vi kan nå

ambisjonene våre de neste årene. Sterkere regionlag med aktivitet vil kunne gi gode resultater for medlemsvervingen. Dette vil være en prioritert oppgave de neste årene.

Kirkemøtet i november 2021 vedtok å innføre en støtteordning for grupperinger som har medlemmer i Kirkemøtet. Det betyr at Åpen folkekirke årlig vil få utbetalt i underkant av 1 mill. kroner fra og med 2022. Dette kommer i tillegg til støtte i forbindelse med valgkampen i 2023. Dette er et helt avgjørende bidrag til å utvikle Åpen folkekirke videre.

ÅF Ung

Nettverket ÅF Ung har ikke hatt noen egen aktivitet siden 2018. AU har som ambisjon at nettverket på sikt skal utvikles til en ungdomsorganisasjon, men er avhengig av noen motiverte enkeltpersoner for at det skal kunne skje. Dette er noe som det bør arbeides for i 2022 og fram mot kirkevalget i 2023.

Media, synlighet og samfunnskontakt

2020 og 2021 har vært to annerledes år. I samfunnsdebatten har årene vært preget av pandemi, pandemi og pandemi. Det har jevnt og trutt vært jobbet for å få gjennomslag for sakene våre og få på aktuelle innlegg, i tillegg til at det har vært jobbet både proaktivt og reaktivt om enkelttoppslag. I all hovedsak er det leder som uttaler seg og fronter organisasjonen. Facebook er vår viktigste kanal i sosiale medier med rundt personer 12000 som liker siden vår. Twitter og Instagram ble brukt aktivt gjennom valgkampen i 2019, men har siden da vært litt sovende. Vinteren 2021 ble det gjort en jobb med å friske opp utsende og strukturen på nettsiden vår.

Vi prøver å nå utover kristenmediene med budskapet vårt og klarer noen ganger å prioritere dette arbeidet, samtidig med at vi lykkes. Et eksempel er dette innlegget fra Sandaker-Nielsen i DN, som ble skrevet som en respons på det vi mente var en misvisende leder:

<https://www.dn.no/innlegg/kirken/religion/den-norske-kirke/innlegg-villedende-av-dn-om-finansieringen-av-den-norske-kirke/2-1-920606?fbclid=IwAR18bhhA85A9hfNe0ridfZCJiZbSb4fFevpfFOph3FsQEaywCzA2L0JCPA>

I 2021 ble det også startet et arbeid med å systematisere samfunnskontakten og kartlegge de politiske nettverkene våre tillitsvalgte og medlemmer har. Det ble gjennomført to møter med medlemmer som også har partipolitiske roller eller engasjement. Det har også blitt gjennomført noen møter med stortingspolitikere for å øke kunnskapen og skape forståelse for Åpen folkekirke og hva vi og kirken kan bidra med. Dette arbeidet er viktig og noe som bør prioriteres det neste året.

Fram mot 2023

Vi er halvveis i denne perioden og det neste året blir hard jobbing med viktige saker bispedømmeråd, Kirkeråd og Kirkemøte, samtidig som vi må starte arbeidet med å forberede kirkevalgkampen i 2023. I 2019 gjorde vi spådommene til skamme og viste at vi fortsatt har en oppgave å gjøre i Den norske kirke og i det norske samfunnet. Med over halvparten av stemmene som ble avgitt fikk vi et tydelig mandat til å fortsette å utvikle kirken som en åpen og demokratisk folkekirke. Det er dette som er grunnlaget til alle posisjonene vi har fått. For å realisere visjonene våre for folkekirken, må vi det neste året styrke organisasjonen vår. Det blir det viktigste arbeidet for AU, LS og regionlagene de neste årene. I tillegg skal vi bidra til at Den norske kirke får en hensiktsmessig organisering og klarer å være relevant for befolkningen. Vi må vise at kirken er åpen i praksis og vi må aktivt invitere folk inn i kirkerommet. Vi må få flere med på laget som medlemmer og vi må styrke økonomien i Åpen folkekirke. Klarer vi det, ligger mye til rette for at vi skal kunne fortsette å prege utviklingen av Den norske kirke også etter Kirkevalget i 2023.

Sak ÅF LM 07/22 Folkekirketeologi

Det blir foredrag og samtale:

- Ole Kristian Bonden, prosti i Sør-Østerdal prosti, Hamar bispedømme og ansvarlig for arbeidet i Åpen folkekirke med antologi om folkekirketeologi
- Ingrid Staurheim har gjennom doktorgraden sin fra Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo forsket på hvordan kirkebygget er viktig for folks identitet

Sak ÅF LM 08/22 Videreutvikling av Åpen folkekirke som organisasjon

Åpen folkekirke ble opprettet i juni 2014 og har gjennom to kirkevalg etablert seg en av de aller mest sentrale organisasjonene i Den norske kirke, med representasjon i alle 11 bispedømmeråd, Kirkemøtet og Kirkerådet. I starten av 2022 er leder og nestleder i Kirkerådet og fem ledere og fem nestledere i bispedømmeråd innvalgt fra våre lister. Totalt har vi 39 medlemmer i Kirkemøtet direkte valgt på våre lister, i tillegg til at flere har sluttet seg Åpen folkekirke og behandles som del av delegasjonen vår. Den sterke representasjonen vi har i kirkens demokratiske styringsorganer regionalt og nasjonalt er resultat at i overkant av halvparten av alle som stemte ved Kirkevalget i 2019, brukte våre lister.

Det store ansvaret vi har fått og tatt på oss i ledelsen i Den norske kirke de siste seks årene, har medført at det gjenstår en god del arbeid i å utvikle Åpen folkekirke som organisasjon.

Den store oppslutningen vi fikk i kirkevalgene i 2015 og 2019 har ikke gitt uttelling i tilsvarende økning i medlemstall. Det er heller ikke et arbeid som har vært mulig å prioritere så langt. Medlemstallet har variert mellom 160 og 650 og i 2021 539 som betalte medlemskontingenten.

Aktiviteten i Åpen folkekirke har i stor grad har vært basert på inntektene fra medlemskontingent. Unntakene har vært valgårene 2015, da vi fikk støtte fra givere, og 2019, da vi også fikk støtte fra Kirkerådet. I all hovedsak har alt arbeidet i Åpen folkekirke, både nasjonalt og i bispedømmene, vært frivillig innsats. I tillegg har mange tillitsvalgte selv tatt kostnadene knytte til deltakelse i valgkamp og på ulike møter.

I 2017 vedtok årsmøtet disse målsetningene for organisasjonsutviklingen:

Åpen folkekirkes organisasjonsstruktur skal videreutvikles ut fra følgende målsetning:

- Engasjementet for Åpen folkekirke skal vokse, blant annet ved rekruttering av nye medlemmer til organisasjonen.*
- Åpen folkekirke skal ha synlig aktivitet i hele landet.*
- Åpen folkekirke skal ha demokratiske forankrede lister i alle bispedømmer ved Kirkevalget i 2019.*
- At Åpen folkekirke skal vinne Kirkevalget i 2019*

Punkt c og d lyktes organisasjonen med. Vi kan også si at vi har lyktes med a og b, selv om det er stort potensiale både for medlemsvekst og for økt synlighet og aktivitet i bispedømmene.

På årsmøtet 2020 ble det vedtatt målsetninger for Åpen folkekirke:

Organisasjonsmål fram mot 2023:

- a. Åpen folkekirke har over 3000 medlemmer i 2023
- b. Vi får årlig støtte fra Den norske kirke pr. medlem i kirkemøtet
- c. I 2021 har Åpen folkekirke en ansatt i minst 50%-stilling som arbeider for å drifte organisasjonen i samarbeid med AU.
- d. Vi får 200 000 i årlige gaver fra støttespillere.
- e. ÅF skal øke aktiviteten i alle regionlag ut over årsmøtene. Det betyr at engasjerte medlemmer må få muligheten til å være frivillige.
- f. For å øke synligheten, må vi i enda større grad bruke sosiale og tradisjonelle medier, lokalt og nasjonalt. For at det skal kunne realiseres er det behov for både økt kompetanse og økt kapasitet.
- g. ÅF har opprettet lokallag. Erfaringen rundt å ha et nytt organisatorisk nivå evalueres, og det vurderes å vedtektsfeste dette.

Årsmøtet ble avholdt i mars 2020, bare dager før regjeringen stengte ned samfunnet. Siden har hverdagen vært preget pandemi, store begrensinger og få muligheter til normal aktivitet. Det har som toårsmeldingen viser også preget Åpen folkekirke, samtidig som vi har fått gjort mye og brukt digitale verktøy for å holde aktivitetsnivået oppe. I bispedømmene rapporterer regionlagene om at det de fleste steder har vært begrenset aktivitet i perioden.

På Kirkemøtet i november 2021 fikk vi gjennomslag for mål b. Det var en viktig anerkjennelse av viktigheten av bedre rammevilkår for kirkedemokratiet, som vi har jobbet for i mange år. Det betyr at Åpen folkekirke de neste årene vil få i underkant av en million kroner som vi kan bruke til å styrke organisasjonen og arbeidet vårt. At økonomien nå blir styrket, betyr at det er mulig å få realisert mål c. På landsstyremøtet i desember 2021 ble det vedtatt at ledervervet i Åpen folkekirke gjøres om til et fulltidsverv og det er lagt inn i budsjettet for 2022. Det betyr at det er lagt opp til at den som velges som leder på landsmøtet, kan jobbe fulltid med å styrke og utvikle Åpen folkekirke og Den norske kirke.

De andre målsetningene som ble vedtatt på årsmøtet i 2020 er fremdeles ambisiøse og det er gode grunner til å holde fast ved dem som styrende for utviklingen av organisasjonen de neste årene.

Det foreslås at landsmøtet vedtar følgende målsetninger:

Åpen folkekirkes skal videreutvikles ut fra følgende målsetning:

- a. *Medlemsmålet på 3000 i 2023 står fast, og det må sette klare vervemål og milepæler pr regionlag.*
- b. *Organisasjonen styrkes med fulltidsengasjert leder og i 2023 valgkampmedarbeider.*
- c. *Det er fortsatt viktig å styrke økonomien. En vesentlig del av de årlige budsjettene bør komme fra frivillige gaver, i tillegg til årlig demokratimidler fra Den norske kirke.*

- d. *Alle regionlagene skal ha aktive og fungerende styrer og arrangere aktiviteter som involverer medlemmene. Arbeidet med erfaringsdeling og dialog mellom regionlagene styrkes.*
- e. *Åpen folkekirke skal vinne Kirkevalget i 2023 og få minst halvparten av de innvalgte medlemmene i alle bispedømmeråd.*
- f. *Åpen folkekirke påtar seg et ansvar for å bidra til å kvalifisere/ skolere sine tillitsvalgte i folkevalgte organer for å kunne skjøtte vervet på best mulig måte.*
- g. *Åpen folkekirker vil både nasjonalt og regionalt søke å etablere kontakt/ nettverk med organisasjoner det er naturlig å samarbeide med.*

Sak ÅF LM 09/22   Videre utvikling og styrking av folkevalgrollen og kirkedemokratiet

Saksorientering og vurdering

Utvikling av det kirkelige demokratiet har vært en av de viktigste sakene for Åpen folkekirke siden opprettelsen i 2014. Vi har allerede bidratt til en storstilt kulturendring i Den norske kirke, samtidig som det fremdeles er mye som gjenstår. LM blir invitert til å ta stilling til hvordan Åpen folkekirke nå skal bidra til å utvikle kirkedemokratiet og folkevalgrollen i Den norske kirke videre.

Tidligere vedtatt politikk

I plattformen vår står det at Åpen folkekirke ønsker å videreføre og styrke Den norske kirke som folkekirke. Med det mener vi en kirke som

- er landsdekkende.
- er demokratisk.
- har soknet som grunnenhet.
- har dåpen som eneste medlemskriterium.

Videre står det at

- Vi ønsker økt engasjement og deltakelse av medlemmene i kirkens demokratiske prosesser.
- Vi ønsker valgordninger som gir innflytelse til bredden blant kirkens medlemmer, som har respekt for ulike syn og ulik praksis.

I det gjeldende programmet vårt står det at vi i denne periode særlig skal jobbe for

- å utvikle kirkens demokrati lokalt, regionalt og sentralt gjennom kompetanseheving og tilrettelegging av demokratiske prosesser, åpenhet og utvikling av en demokratisk kultur.
- å utvikle ungdomsdemokratiet både sentralt i Den norske kirke og i bispedømmene.
- at valgordningen forenkles, slik at alternativene blir synlige og tydelige.
- at valgordningen gir innflytelse til bredden blant kirkens medlemmer.
- å sikre at bispedømmerådet/Kirkemøtet velges ved direkte valg.

- at Kirkevalg fortsatt skjer samtidig og i umiddelbar nærhet til kommune- og fylkestingsvalg.
- at kirken ikke stiller andre krav til medlemskap enn dåp. Medlemsavgift skal ikke innføres.

Årsmøtet i 2018 gjorde noen vedtak som fremdeles er gjeldende, i tillegg til at landsstyret gjorde noen nye viktige vedtak i september 2020.

Årsmøtet 2018:

1. ÅF vil fortsette arbeidet med en god demokratisk struktur og kultur på alle plan i Dnk.
2. ÅF vil fortsette å arrangere åpne høringer om sentrale kirkepolitiske spørsmål, og dermed bidra til at slike spørsmål blir bredt belyst og at mange kan komme til orde.
3. ÅF vil arbeide for at alle som stiller til valg til kirkelige råd skal informere om sitt ståsted i aktuelle spørsmål på en lett tilgjengelig måte. Hensynet til medlemmenes mulighet til reell innflytelse på utviklingen i Den norske kirke og valgmuligheter i kirkevalget må være retningsgivende i utviklingen av kirkedemokratiet.
4. Lederen av Kirkerådet (KR) skal være en tydelig nasjonal lederfigur innenfor Den norske kirke. Åpen folkekirke mener at KR's leder skal være et direkte valgt lek medlem. Åpen folkekirke ber Kirkemøtet legge til rette for at vervet som valgt Kirkerådsleder gis rammevilkår som tilsvarer full stilling i tråd med det kirkelige lederansvar oppgaven innebærer. Åpen folkekirke ber kirkemøtet om å innføre rimelige og bærekraftige ordninger for godtgjøring og mulighet for frikjøp knyttet til øvrige verv innen kirkedemokratiet.
5. Sammenslutninger/lister som får valgt inn medlemmer til bispedømmeråd, kirkemøte og kirkeråd bør tildeles en årlig støtte per innvalgte medlem. Dette skal muliggjøre utvikling av demokratiske prosesser, som å opplyse saker, skape meningsbrytning og debatt og bidra til nødvendig politikkutvikling og fornyelse.

Under behandlingen av sak ÅF LS 21/20 Styrke rammevilkårene for det kirkelige demokratiet ble følgende vedtatt:

- Åpen folkekirke ønsker å styrke identiteten til de folkevalgte organer på alle nivåer i Den norske kirke. I samhandlingen mellom råd, tilsynstjenesten og administrasjonene ser vi et økende behov for mer ressurser til de folkevalgte.
- Åpen folkekirke mener at leder av Kirkerådet skal honoreres som fulltidsverv. Det må også vurderes økt honorering til leder av Mellomkirkelig råd, leder av Samisk kirkeråd og bispedømmerådsledere. Det bør utarbeides felles instruksjoner for bispedømmerådsledere som tydeliggjør rollen som folkevalgt leder i bispedømmet. Opplæring i folkevalgtrollen må også systematiseres bedre. Slik vil vi få en kirke der de folkevalgte får mulighet til å være synlige kirkeledere og følge opp de forpliktelser de har tatt på seg gjennom sine verv. Det vil styrke demokratiets plass i kirken.

Valgordning

Det viktigste grunnlaget for et fungerende og representativt kirkedemokrati, er gode valgordninger. Vi har dessverre foreløpig ikke fått gjennomslag for at lister skal være utgangspunktet for kirkevalget på kirkemøte og bispedømmerådsnivå. Det skjedde med noen få stemmers overvekt på Kirkemøtet i 2018 og på ny nå i november. Vi ser at vi fram til nå ikke klart å overbevise et flertall av kirkemøtets medlemmer om at et godt demokrati i folkekirken forutsetter grupperinger som stiller lister og som tydeliggjør forskjeller og alternativer i kirkevalget. Det betyr at denne viktige saken gjenstår og er en av sakene det er viktig å få gjennomslag for i arbeidet med ny kirkelig organisering.

Rammevilkår for det kirkelige demokrati

Som vist over, har Åpen folkekirke gjort mange vedtak som understreker viktigheten av å styrke folkevalgtrollen og bedre rammevilkårene for å drive kirkepolitikk i Den norske kirke.

På Kirkemøtet i november 2021 fikk vi gjennomslag for at det fra 2022 blir innført en støtteordning for grupperinger som har medlemmer i kirkemøtet. Dette vil «muliggjøre utvikling av demokratiske prosesser, som å opplyse saker, skape meningsbrytning og debatt og bidra til nødvendig politikktutvikling og fornyelse», som årsmøtet i 2018 understreket.

Den norske kirkes folkevalgtutvalg - Askelandutvalget

Å sette folkevalgtrollen på dagsorden og skape forventinger hva den skal være i kirken, er viktige bidrag for å realisere ambisjonene for å styrke kirkedemokratiet ytterligere. Nedsettelsen av folkevalgtutvalget er et konkret bidrag til å levere på valgprogrammet vårt. Det ble nedsatt av Kirkerådet i januar 2021 og fikk mandat til å gjennomgå rollen som folkevalgt i Den norske kirke. Fra mandatet:

Formålet med utredningen har vært å bidra til å identifisere demokratiets grunnlag som styringsform i kirken og vurdere tiltak som kan styrke rollen som folkevalgt i Den norske kirke innenfor dagens gjeldende ordninger.

Utredningen skulle legge til grunn samvirkeprinsippet mellom prestedtjenesten og valgte rådsmedlemmer og gjeldende regelverk.

Utvalget ble særskilt bedt om å vurdere følgende:

- Om det er behov for å klargjøre forholdet mellom folkevalgte og administrasjonen på alle nivåer i Den norske kirke, lokalt, regionalt og nasjonalt. Utvalget skal særlig vurdere tiltak som kan bidra til at rådsorganene kan styrkes slik at de kan løse de oppgaver som er gitt i kirkeordningen
- Om det er behov for å styrke folkevalgtes rolle der menighetsrådet ikke har en administrasjon.
- Hvordan ulike gruppers representasjon i rådene på menighetsråds-, fellesråds-, bispedømmeråds- og nasjonalt nivå påvirker folkevalgtrollen (leke listevalgte, leke valgt fra nominasjonskomiteens liste, prest, lek kirkelig tilsatt, døves representant, samisk representant).

Det ble gjort noen avgrensinger i mandatet

- Utvalget skal ikke vurdere de spørsmål som blir vurdert av hovedutvalget for kirkelig organisering, inkludert valgordninger.
- Utvalget skal ikke vurdere de spørsmål som etter planen blir behandlet av Kirkemøtet i 2021 og 2022 knyttet til spørsmål om kirkelige valg eller støtte til nomineringsgrupper.

Utvalget har vært ledet av professor Harald Askeland. Du kan lese mer om arbeidet til folkevalgtutvalget: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/folkevalgtutvalget/>

Askeland-utvalget la fram sin rapport 28. januar 2022. Her er lenke til hele rapporten:

<https://kirken.no/globalassets/kirken.no/aktuelt/filer%202022/demokratiets%20grunnlag%20og%20folkevalgtes%20rolle%20i%20den%20norske%20kirke.pdf>

Utvalgets rapport gir et viktig bidrag til å befeste legitimiteten til og forankringen av demokratiet som styreform i Den norske kirke. Utvalgets beskrivelser gir viktige innspill til videre utvikling av kirkedemokratiet og den kirkelige folkevalgtrollen. De kommer også med en rekke helt konkrete anbefalinger og forslag:

Anbefalinger for å styrke rollen som folkevalgt i menighet og kirke

Utvalget vil trekke visse konsekvenser for folkevalgtrollen av de prinsipielle standpunktene som blir redegjort for i rapporten, samt ut fra det utfordringsbildet som er gitt gjennom evaluering av demokratireformen og de erfaringer som er spilt inn i utvalgets arbeid gjennom folkevalgtundersøkelsen, egen erfaring og ved inviterte gjester. Tiltakene er samlet tematisk rundt styrking av folkevalgte råd og rådslederens representative funksjoner, kompetanse og opplæring, frikjøp og godtgjørelse samt organisering av de folkevalgte organers arbeid:

Folkevalgte råd og rådslederens styrings- og ombudsrolle

Til denne tematikken fremmer utvalget følgende forslag:

- Kirkelige folkevalgte verv stadfestes som en kirkelig styringstjeneste på lik linje med øvrige kirkelige tjenester
- Det bør være et kontinuerlig fokus på sammenhengen mellom ansvaret for en oppgave og å forvalte nødvendige ressurser for å løse oppdraget, gjennom ulike reformer og endringsprosesser i kirken
- Det bør vurderes i hvilken grad folkevalgte organer har tilstrekkelige virkemidler for styring og kontroll med virksomheten
- Menighetsmøtet styrkes som arena for møter mellom medlemmer og folkevalgte
- Rådsleder etableres som rettslig representant for organet og dets virksomhet
- Rådets leder og andre folkevalgte styrkes som representanter ved markeringer, politiske møtepunkter og i viktige representasjonsoppgaver nasjonalt og i økumenisk sammenheng
- Ikke-folkevalgte medlemmers rolle gjennomgås med tanke på saker vedrørende arbeidsforhold og -betingelser
- Det samiske kirkedemokratiet og strukturene rundt det gjennomgås helhetlig
- Arbeidsfordelingen mellom lokale, regionale og nasjonale lederroller gjennomgås: rådsleder, daglig leder og geistlig
- Valgordningen bør bidra til at folkevalgtes standpunkt ved valg tydeliggjøres ytterligere, som grunnlag for valg mellom alternativer
- Prosesser som bidrar til deltakelse og rasjonelle, meningsbrytende samtaler i rådene for fellesskapets beste styrkes
- Rådslederens rolle i agendasetting bekreftes

Kompetanse og folkevalgtopplæring

Til denne tematikken foreslår utvalget følgende tiltak:

- Den grunnleggende opplæring som gis folkevalgte organer utvides
- Kirkens ansatte sikres kompetanse om rådernes mandat og oppgaver som del av etablerte introduksjonskurs
- Tilrettelegging for arenaer for nettverk og mer løpende dialog mellom rådsledere på ulike nivåer

Frikjøp og godtgjørelse

Til denne tematikken vil utvalget foreslå følgende:

- Alle folkevalgte godtgjøres i samsvar med den tidsbruk som forventes samt under hensyntaken til lokale økonomiske forhold
- Rådets valgte leder godtgjøres særlig i samsvar med omfang av ansvar og tidsbruk. For ledere av særlig arbeidskrevende råd bør det vurderes frikjøp
- Kirkerådets leder frikjøpes i full stilling for å lede rådets demokratiske prosess og ivareta nødvendige representasjonsfunksjoner

Organisering av folkevalgte organers arbeid Til denne tematikken foreslår utvalget:

- Menighetsråd sikres tilstrekkelig administrativ støtte, justert for lokale forhold og økonomiske forutsetninger
- Økt bruk av felles menighetsråd for flere sokn vurderes gjennomført
- Tidspunkt for møter i råd og utvalg drøftes for at flest mulig skal kunne delta
- Det tilrettelegges for at rådsmedlemmer med funksjonsnedsettelse kan delta i rådets arbeid

Lederinstruks eller lederplattform for folkevalgte i kirkelige råd

Det har vært etterlyst en instruks for lederrollene i kirkedemokratiet og ÅF har vedtatt at det er behov for å utvikle dette. Hva innebærer de av ansvar og hva slags forventning skal vi ha til personene til innehar dem? Det har foreløpig ikke vært nedfelt noen instruks, men dette er noe vi i Åpen folkekirke bør bidra til. En lederinstruks eller en bredere lederplattform kan bidra til å tydeliggjøre ansvaret, forventningen og gjøre det lettere fylle den viktige lederrollen som folkevalgt.

For leder av kirkerådet kan inneholde punkter ala dette:

- Er den øverste ansvarlige lederen i Den norske kirke som trossamfunn
- Representerer alle medlemmer i folkekirken og er deres ombud
- Representerer Den norske kirke i samfunnet, i offentligheten og i media
- Skal bidra til kontakt mellom ulike nivåene i kirken, i og mellom bispedømmene
- Skal følge opp at beslutninger i KM og KR blir realisert
- Skal ha kontakt med folkevalgte, på alle nivåer i samfunnet
- Skal pleie relasjoner med organisasjoner i sivilsamfunnet
- En formulering om budsjett og regnskap – utgjør den demokratiske legitimiteten i budsjettprosessen

Lederplattformen til leder i Kirkerådet, bør være utgangspunkt for tilsvarende lederplattformer på alle nivåer i Den norske kirke, menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd og leder av Den norske kirkes ungdomsutvalg.

En lederplattform for bispedømmerådene kan inneholde momenter som dette:

Bispedømmerådsleder

- Representerer alle medlemmer i kirken i bispedømmet og er deres ombud, sammen med resten av bispedømmerådet.
- Representere bispedømmet, sammen med biskopen
- Bidra til kontakt mellom de ulike nivåene i kirken - bispedømme, prosti, sokn og fellesråd.
- Aktivt delta som ressursperson overfor menigheter og fellesråd
- Ha kontakt med folkevalgte fra regionen, lokalt, regionalt og nasjonalt

- Ha kontakt med organisasjoner og representanter for sivilsamfunnet
- Gjøre arbeidet til kirken i bispedømmet kjent for allmennheten og være en talsperson i mediene
- Sammen med biskop utgjøre ledelsen i bispedømmet og må følge opp administrasjonen slik at strategien og andre vedtak i bispedømmerådet, kirkeråd og kirkemøtet blir realisert.
- Bispedømmerådet er stiftsdirektørens arbeidsgiver og bispedømmerådsleder utøver dette arbeidsgiveransvaret.

Sammenhengen og møteplasser i kirkedemokratiet

Åpen folkekirke har med utgangspunkt i målsetningene med etableringen i 2014, naturlig nok hatt mest oppmerksomhet på det regionale og sentrale ledde i kirkedemokratiet; bispedømmeråd, Kirkemøtet, Kirkerådet og Mellomkirkelig råd. Men for å fremme demokrati og demokratisk lederskap i hele Den norske kirke, vil det være viktig å bidra til å styrke, utvikle og sette lokalt demokrati i menighetsråd og fellesråd på dagsorden.

Et viktig område å sette på dagsorden er derfor den vertikale sammenhengen i kirkedemokratiet, mellom kirkemøtet/kirkeråd, bispedømmeråd og menighetsråd/fellesråd. Det er behov for å skape arenaer og møteplasser for folkevalgte ledere på tvers av nivåer, som legger til rette for folkevalgt-/lederopplæring, erfaringsdeling, identitetsskaping, kulturbygging og kompetanseheving.

Forslag til vedtak:

Siden rapporten fra folkevalgtutvalget er relativt rykende fersk, fremmes ikke noe konkret forslag til vedtak. Delegatene til LM utfordres til å lese rapporten, dette saksdokumentet med tidligere vedtak og vurdere hva det er viktig. Åpen folkekirke bør løfte fram og prioritere nå. Vedtak/uttalelse utarbeides under LM.

Sak ÅF LM 10/22 Ny kirkelig organisering

Åpen folkekirke har det siste året jobbet mye med spørsmålet om hvordan kirkens organisasjon bør se ut i framtida. På årsmøtet i 2020 ble følgende vedtak gjort:

- Årsmøtet ber arbeidsutvalget om å legge til rette for en god prosess for å sikre at Åpen folkekirke er med i arbeidet med å forme framtidig organisering for Den norske kirke. Det vil være naturlig at det arrangeres medlemsmøter om temaet i forbindelse med arbeidet i utvalgene og under den påfølgende høringen i regi av Kirkerådet.
- Åpen folkekirke bør arbeide for at den nye organiseringen gir godt rom for en videreutvikling av et kirkedemokrati der flere nominasjonslister stiller.

Hva er gjort så langt?

Müller-Nilssen-utvalget leverte sine vurderinger og anbefalinger til Kirkerådet i 31. mars. På landsstyremøtet i april presenterte ledere av utvalget, Morten Müller-Nilssen, rapporten. Materiell om høringen finnes her: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkelig%20organisering/>

Kirkelig organisering vært tema på fire medlemsmøter i 2021:

- Torsdag 19. august: Intro til høringsarbeidet og styrker og svakheter til forslaget om å opprette prostifellesråd. Organisering av arbeidsgiveransvaret og ledelse.
- Mandag 23. august: tema: Biskopens rolle og myndighet – forholdet mellom embete og råd i kirken. Hva betyr det for hva slags ansvar den geistlige linjen bør ha og forholdet mellom biskop – prost – sokneprest.
- Torsdag 26. august: Valg og demokrati. Sammensetning av og valgordning til MR, prostifellesråd, BDR og KM.
- Onsdag 1. september: Hva bør være ansvaret til bispedømmeråd? Vi tok også opp spørsmål fra tidligere møter, blant annet valgordning og sammensetning av KM.
- I tillegg var det et digitalt medlemsmøte i november 2020

Torsdag 9. september møtte AU ledelsen i ulike fagforeningene i kirkelig sektor for å få innspill til høringsarbeidet i Åpen folkekirke. Kirkelig organisering har vært tema på alle landsstyremøtene og arbeidsutvalgsmøtene i 2021. På den fysiske samlingen for landsstyret på Lillestrøm i september ble det satt av en hel dag til dette arbeidet, inkludert en samtale med rådsledere og ansatte i Nedre Romerike prosti.

Høringsvar fra Åpen folkekirke – vedtatt av landsstyret

Så langt har prosessen vært lagt opp med tanke på å få fram ulike synspunkter og perspektiver, slik at Åpen folkekirke ikke har konkludert med noe, men at peker på styrker og utfordringer ved de ulike modellene, samtidig som vi slår fast noen prinsipper som bør ivaretas i det videre arbeidet. Etter behandling i flere møter, vedtok landsstyret 18. november en enstemmig uttalelse. I diskusjonene og behandlingen i landsrådet, har det vært viktig å finne posisjoner og tekst det var mulig å samle seg om. Enigheten i høringsvaret skal likevel ikke dekke over at det er ulike oppfatninger blant våre tillitsvalgte hva som er best måte å organisere kirken på framover.

[Høringsvar fra Åpen folkekirke om ny kirkelig organisering](#)

Innledning og overordnet om forslagene i høringen

Åpen folkekirke takker for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med å sikre en god, effektiv og framtidsrettet organisering av Den norske kirke.

Åpen folkekirke har diskutert ny kirkelig organisering i ulike regionale og nasjonale medlemsmøter det siste året. I tillegg er saken behandlet formelt i flere omganger i arbeidsutvalget og landsstyret. Dette høringsvaret ble behandlet og vedtatt 18. november.

Åpen folkekirke er utålmodige etter å få etablert en kirkeorganisasjon som er mer effektiv, hvor arbeidsgiveransvaret for alle ansatte er samlet i samme struktur og som gjennomgående legger til rette for et mer helhetlig strategisk arbeid enn det som er tilfellet i dag.

Organisasjonen til Den norske kirke har utviklet seg gjennom hundrevis av år og dagens beslutningsorganer og ledelsesstruktur er mellom 100 og 25 år. Statskirken og kommunekirken har sakte, men sikkert blitt mer selvstendig, og i dag er kirkens organisasjon frikoblet fra statlig og kommunal styring, unntatt når det gjelder økonomi. Ansvarslinjene i organisasjonen lever fortsatt side om side mellom kirken lokalt og kirken nasjonalt og regionalt, og spørsmålet er nå hvordan de best kan forenes.

Selve grepet med å innføre prostifellesråd vil mange steder skape avstand mellom kirkens forvaltningsnivå og de enkelte kommunene. Vi ser at en slik ordning muligens kan svekke kirkens plass i lokalsamfunnet og engasjementet i det kirkelige lokaldemokratiet. Det kan dessuten sette kirkens finansiering fra kommunen under press. Disse utfordringene bør kunne avhjelpest ved en prosessutforming som sikrer lokalt initiativ og eierskap til nye løsninger.

Etter ønske fra høringsrunden og Kirkemøtet ble den delte finansieringsmodellen for kirkelig virksomhet, mellom stat og kommune, opprettholdt i trossamfunnsloven. Dette får konsekvenser for hvilke modeller kirken kan utvikle, samtidig som man ønsker å fastholde og sikre kommunenes ansvar for å finansiere lokal kirkelig virksomhet.

Medlemmene av landsstyret synes det er utfordrende å svare spesifikt på høringen, både fordi så mange av spørsmålene knytter seg kun til valg mellom de framlagte modellene, og fordi det er vanskelig å si hvor mye de ulike modellene vil koste – og hvor mye ressurser som dermed kan bli spart og brukt direkte i menighetene og aktiviteten der. Dette er noe vi forventer blir synliggjort i beslutningsgrunnlaget til Kirkerådet og Kirkemøtet.

Vi håper også at Kirkerådet i det videre beslutningsgrunnlaget vil utarbeide en matrise over de ulike modellene og forslagene, med sine styrker og svakheter. Det er viktig å tydeliggjøre konsekvensene av de ulike valgene og hva en taper og vinner på de ulike måtene å organisere kirken på.

Det er viktig for oss å understreke at arbeidet med ny kirkelig organisering må legges til grunn at Kirkemøtet som synode, rettssubjektet Den norske kirke, fellesrådene og menighetsrådene ikke er motstandere, men viktige organer med selvstendig ansvar og oppgaver. Sammen utgjør vi én og samme kirke.

Fleksibilitet i modellene

Det er fordeler og ulemper med alle de ulike modellene som er foreslått av Müller-Nilsen-utvalget. Ingen av modellene vil være mulig å realisere, uten vesentlige justeringer. Geografien og demografien vil være avgjørende for hvilke behov de ulike menigheter, prostier og bispedømmer vil ha. Uavhengig av modellvalg, mener vi at det er behov for å finne egne løsninger for de store byene. Dette gjelder spesielt Oslo, som både har funksjon som kommune og fylke, og er inndelt i 15 bydeler med selvstendig ansvar, men kan også være nødvendig for andre av de større byene.

Åpen folkekirke mener at mange av dagens fellesråd er for små til å kunne ivareta fullt arbeidsgiveransvar for alle ansatte, fra begge linjer, på en god måte. Prostiet er en kjent kirkelig størrelse og kan være et hensiktsmessig sted å plassere mye av ansvaret fra dagens fellesråd og bispedømmeråd. Samtidig er vi usikre på om dette grepet vil gjøre styringen av kirken så mye mer effektiv. I Åpen folkekirke er det delte meninger om prostifellesråd på et justert prostinivå er et hensiktsmessig grep for å løse utfordringene.

Vi håper diskusjonen det neste året først og fremst vi dreie seg om hvordan oppgavene som løses av dagens menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd best kan organiseres og løses framover. Det bør jobbes videre med modeller som det er rom for variasjoner innenfor.

Medbestemmelse

Uavhengig av hvilken modell Kirkemøtet til slutt vedtar, er Åpen folkekirke opptatt av at alle arbeidstakerorganisasjonene sikres medbestemmelse i den nye organisasjonen på nivå med det de i dag har i rettssubjektet Den norske kirke.

Modeller for prostifellesråd

Som nevnt innledningsvis er det styrker og svakheter ved alle modellene som er lagt fram i høringen.

Vi legger til grunn at det ikke er dagens prostier som vil være utgangspunktet for en slik organisering, men justerte prostier. Noen av dagens prostier vil måtte gjøres større og noen må kanskje deles opp for å få en hensiktsmessig geografisk størrelse.

Et eventuelt prostifellesråd bør, som dagens fellesråd, ikke ha en formålsbestemmelse om å «vekke og nære», som de andre kirkelige organene. Det bør ha oppmerksomhet på og ansvar for at forvaltningen og driften av menighetene skal fungere så god som mulig.

Om en modell med et prostifellesråd skulle bli valgt, mener landsstyret i Åpen folkekirke at det ikke er mulig å se for seg at prost skal være i kirkevergens/daglig leders stab. Vi har mer tro på en modell med delt ledelse, med en prost og daglig leder med ulike ansvarsområder. Ved en eventuell arbeidskonflikt, bør det være bispedømmenivået som har ansvar for å gripe inn.

Modell 1 for arbeidsgiverorganisering vil sikre at alle blir ansatt på prostinivå i et organ for soknene og slik sett styrker soknets ansvar for hele den kirkelige virksomheten. En fare ved denne modellen er at Den norske kirke kan fremstå mindre som én kirke, men utvikle seg i ulik retning alt etter hvilket prosti en bor i. Ikke minst kan det være at prostiene får ulik tilsettingspraksis og det kan være utfordrende for ansatte å flytte mellom ulike deler av landet. En slik modell forutsetter etter vår mening at Kirkemøtet vedtar en felles arbeidsgiverpolitikk for hele trossamfunnet Den norske kirke, inkludert hvordan Den norske kirke skal forholde seg til likestillings- og diskrimineringslovverket. Det er også usikkert hvor mye en slik organisering, som forutsetter rundt 150 mindre kirkeenheter med fullt arbeidsgiveransvar for alle ansatte i lokalkirken og som vil kreve personaladministrativ bemanning, faktisk vil innebærer av innsparing. Forslaget kan også bidra til dårligere sammenheng i kirken om den lokale prestedtjenesten ikke lenger er nasjonalt forankret.

Med modell 2 vil man oppnå at alle ansatte, også ansatte i Kirkeråd, bispedømmeråd og spesialtjenester, får samme arbeidsgiver. Arbeidsgiveransvaret blir forankret i kirken nasjonalt, men arbeidsgiverfunksjoner kan fordeles til forskjellige nivåer. Soknet vil ikke lenger inneha den overordnede formelle arbeidsgivermyndigheten, men styringsorganet vil være sammensatt i hovedsak av representanter for soknene. Denne måten å organisere arbeidsgiverfunksjoner på vil likne det man finner andre steder i samfunnet.

Den norske kirke har samlet sett omkring 7600 ansatte, omkring det samme om Stavanger universitetssykehus. Styrken med denne modellen er at den vil samle arbeidsgiveransvaret i én linje forankret nasjonalt. KA har vært tvilende til at Kirkemøtet har kompetanse til å vedta en slik organisering. Vi forutsetter at dette spørsmålet blir avklart og opplyst, slik at Kirkemøtet får innsikt i sitt reelle politiske og juridiske handlingsrom. Slik vi forstår trossamfunnsloven og intensjonen bak lovendringene, må Kirkemøtet som synode ha mulighet til å treffe vedtak om en slik organisering på vegne av trossamfunnet Den norske kirke.

Modell 3 er en mellomposisjon, hvor prostifellesrådet utfører oppgaver både på vegne av soknet og kirken nasjonalt. Prostifellesrådet er her et organ for soknet og er øverste arbeidsgiverorgan for de som i dag er tilsatt i fellesrådene. Prestene opprettholder arbeidsgiverforankring i rDnk, men prostifellesrådet får delegert arbeidsgiveroppgaver på vegne av kirken nasjonalt for denne gruppen. Forslaget har slik vi oppfatter det ikke tydeliggjort hva det i praksis vil bety at prestene beholder arbeidsgivertilknytning til rDnk.

Vi har merket oss at Kirkerådet har spurt om høringsinstansene ser andre modeller som kan være aktuelle, og flere i Åpen folkekirke har arbeidet med dette spørsmålet. Et alternativ som er forsøkt tegnet ut, er en modell der dagens kommunebaserte fellesråd gjøres til fellesorgan for både soknene og rDnk og slik kan være styringsorgan for en samlet stab i lokalkirken. Slik kan alle ansatte i lokalkirken knyttes sammen i felles arbeidsmiljø under felles ledelse/felles arbeidsgiverstyring.

I arbeidet med å tegne ut en egnet kirkeorganisasjon kan et egnet utgangspunkt være der det er sammenfall mellom kommune- og prostigrenser og det kan gis frihet til organisering der to eller tre fellesråd i et prosti vil samarbeide. En modell med vertsfellesråd med alt arbeidsgiveransvar kan også vurderes der etablering av et justert prostifellesråd ikke passer. En bør søke å finne løsninger som ser kirken fra menighetens perspektiv og gir denne tillit, ansvar og myndighet. Landsstyret i Åpen folkekirke har foreløpig ikke tatt endelig stilling til hvordan arbeidsgiveransvaret bør forankres, men ønsker at selve tilsettingsarbeidet for de som skal arbeide i lokalkirken, inkludert prestene, skal gjennomføres lokalt.

Biskopen og bispedømmerådets rolle

Åpen folkekirke mener at enkelte arbeidsgiverfunksjoner med fordel kan løses på bispedømmenivå. Overordnet ansvar for kompetanseutvikling, samt ansvar knyttet til løsning av konfliktsaker og disiplinærsaker er forhold der bispedømmenivået kan egne seg. Det bør arbeides videre med hvordan ansvarsfordelingen mellom biskop og bispedømmeråd bør være.

Vi tror ikke biskopens sentrale rolle er avhengig av å ha arbeidsgiveransvar, men mener at biskopens tilsynsrolle og rolle som (kirkefaglig) leder i kirken bør tydeliggjøres og bevisstgjøres. Samtidig er vi opptatt av at det må jobbes med å tydeliggjøre hva som faktisk ligger av myndighet og ansvar i biskopens tilsyn, og det bør arbeides med saksbehandlingsregler også for slike funksjoner slik at de ikke framstår som tilfeldig håndtert.

Vi tror det er riktig at det er de folkevalgte rådene som skal ha arbeidsgiveransvaret, men utelukker ikke at det i noen situasjoner kan være fordelaktig at biskopen ivaretar noen arbeidsgiverfunksjoner.

Valgordning og sammensetning av rådene

Åpen folkekirke er negative til valgordninger som bidrar til mindre direktedemokrati i Den norske kirke. Der det legges makt, bør rådene være direktevalgt av medlemmene. Det sikrer legitimitet og at medlemmene av rådene står ansvarlig overfor kirkemedlemmene. Noen beslutningsorganer er det likevel naturlig velges indirekte, feks der ett råd står direkte ansvarlig overfor et annet, som forholdet mellom Kirkerådet og Kirkemøtet.

En utfordring ved dagens valgordning til fellesråd, er at det kan være utfordrende å sikre god forankring og eierskap til fellesrådets virke og beslutninger i soknet. Ingen av menighetsrådets medlemmer blir valgt for å ha dette ansvaret og utføre denne viktige jobben i fellesrådet på vegne av menigheten. Om et råd skal ivareta ansvar for flere kommuner, blir det ekstra viktig å sikre

ansvarlighet overfor menighetens medlemmer og synliggjøre dette grunnleggende forvaltningsansvaret i kirken.

Menighetsråd

Åpen folkekirke støtter at valget til menighetsråd (MR) gjennomføres som direktevalg (som i dag). Det må være mulighet for å stille lister.

I tillegg foreslår vi at folkevalgte som blir valgt til Kirkemøtet/bispedømmeråd, også vil få plass i sitt lokale menighetsråd, se argumentasjon under.

Prostifellesråd

Når det gjelder valget til et eventuelt prostifellesråd, mener vi at det i utgangspunktet bør gjennomføres som et direktevalg med egen stemmeseddel. I Svenska kyrkan bruker velgerne tre stemmesedler under kirkevalget, og det er ingen grunn til at det ikke også kan la seg gjennomføre i Den norske kirke. Vi stiller oss spørrende til at Müller-Nilsen-utvalget så kjapt konkluderte med at tre valg er ett for mye.

Om vi skal klare oss med to stemmesedler som i dag, mener vi at valget av soknets medlem i prostifellesrådet kan gjennomføres som direktevalg, på samme stemmeseddel som MR. Den som velges, blir også medlem av MR. En slik ordning sikrer at prostifellesrådet er direkte valgt fra kirkemedlemmene i soknet og at vedkommende står ansvarlig overfor alle medlemmene, ikke bare overfor menighetsrådet (som i dagens valg til fellesråd). Det vil også sikre at den som blir valgt til prostifellesrådet, faktisk er innforstått med hva ansvaret innebærer. En slik ordning vil også gi mulighet for ulike nomineringsgrupper å stille med liste/kandidat til dette vervet.

Når det gjelder kommunal representasjon i prostifellesrådet, er det argumenter som både taler for og imot dette. Vi mener at kommunenes synspunkter i høringen bør veie tungt, og vi mener at en det kan være andre måter å sikre dialog og samhandling med kommunen enn en kommunal representant i rådet.

Kirkemøtet

Kirkemøtet (KM) bør velges direkte av medlemmene i kirkevalget som i dag, med bispedømmet som valgkrets. Det bør kun være listevalg – ikke noe nominasjonskomité nedsatt av valgstyret/bispedømmet, bortsett fra hvis det ikke fremmes andre lister. Vi mener det er gode grunner til at bispedømmenes representasjon i KM bør justeres noe etter medlemstall. Samtidig vil vi peke på at kirkens oppgave som landsdekkende folkekirke innebærer et ansvar for hele landet som krever forståelse for og tilstedeværende deltakelse også fra områder med mindre folketall og store avstander. Det bør jobbes videre med en fast fordelingsnøkkel som ivaretar disse hensynene.

Det er argumenter som både taler for og imot å fjerne dagens kvoter for prester og lek kirkelig tilsatte. En ordning hvor det kun er biskopene som ikke er valgt av kirkemedlemmene, vil forenkle valgordningen og tydeliggjøre at det er kirkemedlemmene som bestemmer sammensetningen av Kirkemøtet. Da vil ansatte kunne stille til valg og velges som folkevalgte som alle andre kirkemedlemmer. Samtidig er dagens ordning en måte å sikre kirkefaglig kompetanse i kirkens styrende organer og sikre at flere representanter for den særskilte tjenesten med å forvalte ord og sakrament har sete i Kirkemøtet. Om denne ordningen skal bestå, bør det jobbes for å få høyere valgoppslutning blant ansattegruppene. ÅF har foreløpig ikke konkludert hva som vil være best for

kirken samlet sett. Uansett mener vi at Kirkemøtet som i dag også bør bestå av tre samiske representanter, én representant fra døvekirken, samt leder av ungdomsdemokratiet.

Bispedømmeråd

Åpen folkekirke har foreløpig ikke konkludert med hva som vil være en god sammensetning av bispedømmerådet. Om prostifellesråd blir en realitet, er det gode argumenter for å endre sammensetningen i tråd med flertallsforslaget fra Müller-Nilsen-utvalget, slik at rådet består av bispedømmets medlemmer i KM, i tillegg til ett medlem fra hvert prostifellesråd. Skal bispedømmeråd være mer strategisk organ, kan det være et godt grep å gjøre bispedømmerådet til møtestedet mellom folkevalgte i prostiet og i Kirkemøtet. Det kobler nivåene sammen på en måte som vi ikke har i dag og som kanskje vil bidra at prostifellesråd og MR i enda større grad er forpliktet på strategier og vedtak i BDR.

Samtidig vil det utydeliggjøre ansvarsforholdet overfor kirkemedlemmene, ved at det både er direkte og indirekte valgte medlemmer av rådet. En slik ordning vil gjøre innflytelsen til kirkemedlemmene mindre, ved at medlemmene som er valgt i kirkevalget får mindre innflytelse i styringen av rådet. De ulike medlemmene av rådet vil også ha ulikt utgangspunkt, ved at de som er valgt av prostifellesråd ikke vil ha takket ja og fått tillit til å utføre dette vervet i kirkevalget.

Et spørsmål som det blir nødvendig å avklare i en slik ordning, er om leder av bispedømmerådet skal kunne velges blant alle rådsmedlemmene, eller kun de som er direkte valgt. En løsning kan være at de indirekte valgte medlemmene ikke har stemmerett ved konstitueringen av rådet.

En måte å sikre kobling mellom bispedømmernivået og soknet, er at de som blir direktevalgt som medlemmer av Kirkemøtet/bispedømmeråd samtidig får delta i sitt lokale menighetsråd. Det må diskuteres om medlemmet i så fall skal ha fulle rettigheter, eller ha møte, tale- og forslagsrett. Dette vil sikre at alle folkevalgte i kirken vil ha ansvar i lokalkirken, samtidig som de har ansvar regionalt og nasjonalt.

Bispedømmerådet bør fortsatt ha ansvar for å tilsette proster.

Kirkedemokrati og folkevalgtrollen

Avslutningsvis ønsker Åpen folkekirke å løfte fram betydningen av folkevalgtrollen. Organiseringen av styring og ledelse gjennom et embete og råd, som er gjensidig forpliktet på hverandre, har sikret oss en sunn maktfordeling i Den norske kirke. Men vilkårene for å utøve denne demokratiske rollen gjennom ledelsen av rådene er ikke god nok. I realiteten er det derfor fortsatt et solid demokratisk underskudd i styringen av kirken. For at prinsippet om likeverdigheten mellom embete og råd skal fungere bedre, må vi styrke vilkårene for folkevalgtrollen i rådene. For at kirkedemokratiet skal bevares, må det institusjonaliseres og befestes tydeligere i strukturen.

Vi erfarer at rammevilkårene for å utøve lederskapet er begrenset. Folkevalgt ledelse i Den norske kirke er i all hovedsak et frivillig arbeid som gjøres i tillegg til annen fulltidsjobb. I en organisasjon med 3,7 millioner medlemmer og over 7000 ansatte, som er landsdekkende og som ønsker å være tilgjengelig for hele befolkningen, byr dette på utfordringer. De mangler både tid og kapasitet til å nyttiggjøre seg eksisterende administrativ støtte og samtidig etablere demokratisk kontroll med den samme.

I løpet av de siste ti årene har Den norske kirke gått fra å være en statskirke, med Kongen som overhode, til å bli en selvstendig folkekirke, hvor Kirkemøtet har erstattet Storting og regjering i kirkestyret og fått større ansvar og makt. Da må folkevalgte i kirken få rammebetingelser som gjør dem i stand til å ivareta dette store ansvaret. Men overføringen av ansvaret fra staten til kirken selv, har ikke ført til tilsvarende styrking av rammene for å utføre rollen som folkevalgt og ta dette store ansvaret. Folkevalgtutvalget vil gi oss viktige anbefalinger til dette viktige arbeidet på alle nivåer i kirken. Men helt uavhengig av det, trenger vi å styrke rammebetingelsene for systematisk kompetanseheving, diskusjoner, samordning og politikkutvikling i Den norske kirkes øverste organ. I tillegg til å legge til rette for økonomiske tilskudd til grupperingene som får medlemmer innvalgt gjennom kirkevalget, betyr dette at noen av rollene i Kirkemøtet/ Kirkerådet/ bispedømmeråd blir fulltidsverv. Det er helt avgjørende å sikre at folkevalgte får rom til å forvalte ansvaret sitt, opprettholde kontakt med andre folkevalgte og rådsorganer, både i kirken og i stat/kommune, kirkemedlemmer, sivilsamfunnet og myndighetene.»

Hva sier høringen?

Åpen folkekirke har så langt ikke hatt mulighet til å gjøre en selvstendig oppsummering og vurdering av høringsuttalelsene. Kirkerådet har gjort en oppsummering av høringsuttalelsene som kan leses her: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkelig%20organisering/dokumenter/h%C3%B8ringsoppsummering%20offentlige%20instanser.pdf>

Alle høringsuttalelsene finnes her: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2021/h%C3%B8ringer%20i%20kirke%C3%A5dets%20regi/h%C3%B8ring%20ny%20kirkelig%20organisering/innholdsoversikt%20alle%20bidrag%20-%20kirkelig%20del.pdf>

Videre prosess i Åpen folkekirke

Målet med den videre prosessen, må være å fortsette dialogen og diskusjonen internt i Åpen folkekirke, slik at vi kan bidra til at Kirkemøtet i september 2022 får et så godt beslutningsgrunnlag som mulig. Kirkemøtet skal i september vedta grunnprinsippene for hvordan kirken skal organiseres og Åpen folkekirke sitter med mange av nøklene til at vi skal lykkes med å gjøre vedtak som oppleves som gode for hele kirken – og at vi endelig kan komme videre. Et viktig spørsmål alle delegatene til landsmøtet må stille seg, er hvordan Åpen folkekirke nå skal bidra til at beslutningsgrunnlaget blir så godt som mulig fram mot KM i 2022 og i 2023.

I forkant av Kirkemøtet er det lagt opp til en samling for landsstyret og Åpen folkekirkes delegasjon til Kirkemøtet.

Forslag til vedtak:

Foreløpig ingen forslag til vedtak, men en skisse til uttalelse vil legges fram i forkant av LM.

Sak ÅF LM 11/22   Retningslinjer for nominasjon i Åpen folkekirke til Kirkevalget 2023

Saksorientering

For å sikre en god forutsigbar prosess for å etablere lister forut for Kirkevalget i 2023, er det viktig med tydelige og godt forankrede retningslinjer som regionlagene må arbeide etter. Forslaget til retningslinjer for 2023 valget har tatt utgangspunkt i retningslinjene som vi arbeidet etter forut for Kirkevalget i 2019.

Det framlagte forslaget til retningslinjer omhandler både den interne prosessen og forventninger til kandidatene. Når det konkrete regelverket for kirkevalget bestemmes på Kirkemøtet i september 2022 vil det kunne være nødvendig å gjøre justeringer. Det foreslås at landsstyret får fullmakt til å gjøre de nødvendige justeringene.

Forslag til retningslinjer for nominasjonsprosessen i Åpen folkekirke til Kirkevalget i 2023:

1. ETABLERING AV NOMINASJONSKOMITEEN

1.1 Regionlaget skal velge nominasjonskomité, enten på årsmøtet eller et medlemsmøte. Landsstyret kan be arbeidsutvalget om å starte nominasjonsarbeidet der regionlag ikke selv har startet arbeidet. Regionlag kan også selv be Landsstyret om hjelp i nominasjonsprosessen.

1.2 Nominasjonskomiteén velges innen 1. november 2022, og består av leder, nestleder og 1-3 øvrige medlemmer.

2. RETNINGSLINJER FOR NOMINASJONSKOMITEEN (MANDAT)

2.1 Nominasjonskomiteens oppgave er å utarbeide forslag til valglister som skal behandles av et nominasjonsmøte.

2.2 Nominasjonskomiteen oppfordres til å sende brev til alle menigheter i bispedømmet med forespørsel om aktuelle kandidater.

2.3 Åpen folkekirke bør søke å ha en balansert liste med hensyn til kjønn, alder og geografi.

2.4 Den som er eller blir medlem av Åpen folkekirke kan nomineres til listen.

2.5 Nominasjonskomiteen fremlegger sitt forslag for regionlagets medlemmer innen 1. mars 2023. Sammen med nominasjonskomiteens innstilling skal det legges ved en liste over samtlige innkomne forslag til kandidater. Det bør gjennomføres intervju med de 6–7 øverste kandidatene før nominasjonen er endelig.

2.6 Nominasjonskomiteen har ansvar for at nominasjonsprosessen blir åpen og inkluderende.

3. NOMINASJONSMØTET

3.1 Regionlagsstyret innkaller til et nominasjonsmøte som skal avholdes innen 1. april 2023. Innkallingen sendes senest tre uker før møtet. Nominasjonsmøtet kan avholdes fysisk eller digitalt.

3.2 Nominasjonsmøtet består av alle regionlagets medlemmer som har vært medlem i minst én måned og har betalt medlemskontingent for 2023. Nominasjonsmøtets medlemmer har én stemme hver. Nominasjonsmøtet er vedtaksdyktig når det er rett innkalt.

3.3 På nominasjonsmøtet fastsettes listen med de endringer som fremkommer i møtet.

3.4 Personen som velges som 1. kandidat er talsperson for listen, eventuelt i sammen med 2. kandidat.

3.5 Det kan gis stemmetillegg til det antallet kandidater Kirkemøtet åpner for.

3.6 Regionlagsstyret er ansvarlig for å melde inn listen. Det det ikke er etablert regionlag har styret i Åpen folkekirke ansvar for å melde inn listen.

4. OM KANDIDATER

4.1 Som representant for Åpen folkekirke forventes det at man er medlem av organisasjonen gjennom hele perioden.

4.2 Kandidatene må være innstilt på å sette av tilstrekkelig tid til valgkamp og arbeid for å utvikle både organisasjonen og kirken regionalt og nasjonalt etter valget. Dette gjelder spesielt for de øverste kandidatene.

4.3 Kandidatene er forpliktet på Åpen folkekirkes plattform og program.

4.4 Dersom $\frac{3}{4}$ av kirkemøtets ÅF-representanter er enige om på hvilken måte Åpen folkekirkes plattform og program best ivaretas i en konkret sak, kan representanter pålegges å stemme deretter. Det samme gjelder i bispedømmerådssaker.

4.5 Kandidatene forventes å delta på årsmøter i regionlag og sentralt.

4.6 Representanter for Åpen folkekirke som mottar honorar for kirkelige verv, betaler 10 % av dette til Åpen folkekirke. Ordningen er frivillig.

Forslag til vedtak:

De fremlagte retningslinjene for nominasjonsprosessen i Åpen folkekirke vedtas. LS får fullmakt til å justere og tydeliggjøre retningslinjene dersom det skulle være behov for det.

Sak ÅF LM 12/22   Nedsetting av programkomité for ÅFs program til Kirkevalget i 2023

Ifølge vedtektene skal landsmøtet velge en komité som skal utarbeide forslag til Åpen folkekirkes program til Kirkevalget i 2023. Landsmøtet i 2023 skal vedta valgprogrammet.

Det er viktig at programkomiteen er sammensatt av personer med variert bakgrunn.

Det foreslås følgende sammensetning av

- Leder av ÅF er leder av programkomiteen
- AU oppnevner ett AU-medlem til komiteen
- Anne Dalheim, Nord-Hålogaland
  - tidligere leder i Samisk kirkeråd og medlem av Nord-Hålogaland bispedømmeråd for Åpen folkekirke (2015-19)
- Linn Strømme Hummelvoll, Tunsberg
  - sokneprest i Sandefjord, og nestleder av Tunsberg bispedømmeråd og Kirkerådet (2015-dd)
- Kai Steffen Østensen, Agder og Telemark
  - tidlige medlem og leder av Agder og Telemark bispedømmeråd for Åpen folkekirke (2015-2021). Ble politisk rådgiver for helse- og omsorgsministeren høsten 2021.
- Kari Falk, Oslo
  - daglig leder i Kirkelig kulturverksted/Kulturkirken Jakob
- Gunnar Winther, Nidaros
  - Tidligere medlem (lek kirkelig tilsatt) av Nidaros bispedømmeråd og Kirkerådet. Leder i ÅF Nidaros.

Forslag til vedtak:

Komiteen som får i oppdrag å utarbeide Åpen folkekirkes program til Kirkevalget i 2023 består av følgende personer:

- *Leder av ÅF er leder av programkomiteen*
- *AU oppnevner i tillegg ett annet AU-medlem til komiteen*
- *Anne Dalheim, Nord-Hålogaland*
- *Linn Strømme Hummelvoll, Tunsberg*
- *Kai Steffen Østensen, Agder og Telemark*
- *Kari Falk, Oslo*
- *Gunnar Winther, Nidaros*

Sak ÅF LM 13/22   Orientering om budsjett for 2022 og regnskap 2020 og 2021

Landsstyret skal i henhold til vedtektene godkjenne årsregnskap og årsmelding samt fastsette budsjett. Revisor fremlegger sin revisjonsberetning for landsstyret.

Og så er det naturlig å orientere landsmøtet som organisasjonens høyeste organ om innholdet i disse dokumenter for den periode toårsmeldingen gjelder samt inneværende arbeidsår.

Tallopstillingene for alle tre årene er sammenfattet under.

2020:

Den viktigste inntektskilden dette året var kontingentinntekten med kr. 161.550. Det var budsjettert med 800 betalende medlemmer (kr. 200.000), det reelle tallet ble 559 stk. Videre ble det budsjettert med kr. 45.000 i gaver og årsmøteegenandel.

På utgiftssiden var det totalt budsjettert med kr. 315.000, totale utgifter beløp seg til kr. 240.000, spesifikasjonen fremgår av vedlegget.

Utfra disse tallene ser en at det ble budsjettert med et underskudd på kr. 70.000, det reelle ble kr. 67.236. Pandemien medførte lavere utgifter til fysiske møter og bidro derfor til at underskuddet ikke ble større, tross inntektssvikten. Det ble også dette året produsert en del digitalt infomateriell som fortsatt er aktuelt å kunne bruke.

Revisjonsrapport fra Arild Mikkelsen datert 10.02.2021 foreligger.

2021:

Også i 2021 er det kontingentinntektene som er viktigste (og eneste) inntektskilde. Det var budsjettert med en økning i antall betalende medlemmer på 200 stk til 730 stk samt en økt betalingsandel fra 76,5% til 85%. Kontingentsatsen økte også til kr. 350/125 i 2021, samt at det ble innført støttemedlemskap (kr. 350) og livstidsmedlemskap (15xårssats). Ved årsslutt viser status at vi er omtrent på samme betalende medlemstall som tidligere og samme andel (ca 3/4del) av registrerte medlemmer som betaler kontingent. Derav en svikt på knappe kr. 100.000 i kontingentinntekter.

På utgiftssiden viser totalen ca kr. 120.000, mot budsjettert kr. 251.500. Forklaringen er i hovedsak også dette året pandemien med lavere aktivitet med fysiske møter samt reise. Vi har i tillegg greitt å ta ned kostnaden til regnskapsførsel både ved å endre system samt håndtere dette selv mot tidligere kjøpt tjeneste. Også på materiell/ annonser/ verving er tallet lavere enn budsjett og året før.

Samlet sett ender dette opp med et årsoverskudd på kr. 65.523 mot budsjettert kr. 44.500.

Åpen folkekirkes egenkapital er ved inngangen til 2022 kr. 185.178, alt plassert i bank.

Revisjonsrapport fra Arild Mikkelsen datert 03.02.2022 foreligger.

2022:

Kirkemøtet i 2021 vedtok å innføre støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet fra 2022 av. En viktig sak for ÅF og som vi endelig fikk gjennomslag for. Det koster å drive en organisasjon som skal vokse og dette blir derfor den viktigste inntektskilden vår fremover. Når det gjelder kontingentinntektene er satsene uendret i 2022 og samme mål som i 2021 med økning i

antall medlemmer med 200 og økt betalingsandel er videreført. Vi har et vedtatt mål på 3000 medlemmer ved utgangen av 2023!

I tillegg er det i 2023 for første gang lagt inn «Bispedømmetilskudd». I reglene våre for nominasjon står det i pkt 4.6: «Representanter for Åpen folkekirke som mottar honorar for kirkelige verv, betaler 10% av dette til Åpen folkekirke. Ordningen er frivillig.» Det er dette som da forhåpentligvis materialiserer seg i denne budsjettposten ved at en god del av våre 39 bispedømmerådsmedlemmer bidrar inn og det er her kalkulert med ett møtehonorar fra hver i året.

Inntektsøkningen gir seg jo selvfølgelig utslag på utgiftssiden og det er også hensikten med den nye støtten til nomineringsgrupper. Landsstyret har sluttet seg til AU sitt vedtak om å engasjere vår folkevalgte leder i et fulltidsverv og effekt av dette er lagt inn i budsjettet med virkning fra 01.06. Det er i tillegg lagt inn rom for økt aktivitet i regionlagene og i organisasjonen som sådan som følge av denne økte kapasiteten. Reiseaktiviteten kan økes, spesielt for leder mot regionlag, men også til flere fysiske møter i våre organer enn det det har vært anledning til i 2021. Til teologiutvalgets arbeid er det satt av kr. 40.000, hittil er intet brukt her tidligere.

Vi er innmeldt i KNIF (gratis medlemskap) fra i år av og kan ha en del økonomiske effekter av fellesløsninger derigjennom, spesielt i forhold til personalrelaterte forpliktelser samt banktjenester.

16.02.2022 - Terje Damman, økonomiansvarlig.

Oversikt over regnskap 2020 og 2021, og budsjett for 2022.

	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Justert Budsjett 2022
Inntekter				
Kontingent	161550	184378	280000	280000
Gaver/Donasjon	11241	450	15000	5000
Bispedømmetilskudd				35000
Netto innkreving Vipps		157		
Intensjonsstøtte				
Kirkerådsstøtte				972200
Listestøtte				
Sum inntekter	172791	184985	295000	1292200
Kostnader				
Ovf regionlag		5000	20000	30000
Reise	0		10000	50000
Medlemssystem	15966	14318		
Regnskap	51510	18664		
Regnskap+medlems			35000	30000
Adm/ telefon			5000	25000
Årsmøte	48084			200000
Sentralstyret/ AU	4259		10000	40000
Landsstyret	53835	69169	100000	150000
Samlinger	13231		10000	
Materiell, annonser, verving	38661		30000	30000
Domene, data, konting	7048	3210	6500	6500
Diverse, gebyrer	7814	5880	5000	7500
Honorar folkevalgt/ lønnsreserve				420000
Arbeidsgiveravgift				61000
Pensjonspremie/ forsikring				15000
Teologiutvalget			20000	40000
Kontingent		600		
Til AU disp				30000
Annen kontorkostnad		2855		
Sum kostnader	240408	119696	251500	1135000
Finansinntekt	381	234	1000	2000
Resultat	-67236	65523	44500	159200

Sak ÅF LM 14/22 Vedtektsendringer

Endringene i vedtektene som foreslås er å anse som nødvendige oppdateringer og avklaringer som følge av at det ble gjort større endringer i vedtektene ved årsmøtet i mars 2020.

Strykninger i de gjeldene vedtektene er gjort med å sette en strek igjennom teksten og ny tekst er markert i rødt.

Forklaring til forslagene:

§1: Det understrekes at Åpen folkekirke motarbeider alle former for diskriminering.

§4: Det er lagt inn en setning som tydeliggjør at landsmøtet også kan gjennomføres digitalt. Det er også lagt inn en konkretisering om at det ikke innhentes vara om en person møter i kraft av flere ulike roller i Landsmøtet. I tillegg er det åpnet opp for at LM kan behandle saker som ikke er meldt innen fristen, dersom det er særskilte grunner for det.

§5: Det er gjort noen oppryddinger i teksten, i tillegg til at det tydeliggjøres at landsstyremøtene kan avholdes digitalt og at det er landsstyret som vedtar høringsvar.

§6: Det foreslås at valgkomiteen kan foreslå at valgperioden for AU-medlemmer som er kortere/lengre enn det som vedtektene i utgangspunktet legger opp til.

§7: Det tydeliggjøres at møtene i regionlaget kan gjennomføres digitalt.

§8: Endringene er en klargjøring av teksten.

§9: Det er lagt inn en åpning for at vedtektsendringer også kan skje på alle lovlig innkalte landsmøter, ikke bare «ordinære».

Forslag til vedtektsendringer:

Vedtekter for Åpen folkekirke

§ 1 Formål

Åpen folkekirke er en landsomfattende organisasjon som arbeider for at Den norske kirke skal være en åpen, inkluderende, landsdekkende og demokratisk folkekirke som motarbeider **alle former for** diskriminering. Åpen folkekirke søker representasjon i landets bispedømmeråd, i Kirkemøtet og andre kirkelige råd og utvalg. Åpen folkekirke er organisert som en forening. Åpen folkekirke er partipolitisk nøytral.

§ 2 Navn

Organisasjonen navn er Åpen folkekirke. På nynorsk og nordsamisk benyttes henholdsvis Open folkekyrkje og Rabas álbmotgirku som navn. På engelsk omtales organisasjonen som «Open Church», med tillegget «an organisation in the Church of Norway».

§ 3 Medlemskap

Alle som støtter foreningens formål og aksepterer vedtektene kan være medlem av Åpen folkekirke. Medlemskontingent fastsettes av landsstyret etter forslag fra arbeidsutvalget.

§ 4 Landsmøte

Landsmøtet er Åpen folkekirkes høyeste organ. Det avholdes ordinært hvert annet år. Nøyaktig tidspunkt fastsettes av landsstyret, **som også avgjør om landsmøtet skal gjennomføres fysisk eller digitalt**. Det innkalles til landsmøte med minst tre måneders varsel. Saksdokumenter sendes én måned før møtet avholdes. Ekstraordinært landsmøte avholdes når landsstyret bestemmer det, eller når fire regionlag krever det. Det innkalles til ekstraordinært landsmøte med minst én måneds varsel.

Landsmøtet velger sju personer til landsstyret, hvorav leder og nestleder velges separat. De direkte valgte medlemmene av landsstyret utgjør arbeidsutvalget i Åpen folkekirke.

Landsmøtet fastsetter vedtekter, plattform og valgprogram, behandler arbeidsutvalgets toårsberetning og tar ellers avgjørelse i de saker som landsstyret forelegger.

Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet må være vedtatt på et medlemsmøte eller årsmøte i regionlagene. De skal sendes inn til arbeidsutvalget senest to måneder før landsmøtet. Landsstyret og arbeidsutvalget har forslagsrett. **Landsmøtet kan velge å behandle saker som ikke er meldt inn innen fristen, dersom det er særskilte grunner for det.**

Årsmøte eller medlemsmøte i regionlagene velger delegater til landsmøtet. Alle regionlag kan delta med tre delegater. I tillegg fastsettes et tillegg basert på medlemstallet. Landsstyret vedtar terskelen som utløser tilleggsdelegater for det kommende landsmøtet. Medlemstallet pr. 31.12. legges til grunn for fordelingen av delegater. Medlemmer i bispedømmeråd valgt på Åpen folkekirkes lister kan møte på landsmøtet med fulle rettigheter. Medlemmer av landsstyret deltar på landsmøtet med fulle rettigheter. **En person kan inneha flere verv på landsmøtet som hver og en gir rett til deltakelse, uten at det innhentes vara. Ved forfall, innkalles varamedlemmer.**

Alle betalende medlemmer av Åpen folkekirke har adgang til å være til stede under landsmøtet. Betalende medlemmer kan av landsmøtet innvilges observatørstatus med talerett.

I innstillinger til arbeidsutvalget, arbeidsgrupper og andre tillitsverv skal betydning for mangfoldet veie tungt.

§ 5 Landsstyret

Landsstyret er organisasjonens øverste organ mellom landsmøtene. Det har ansvaret for at virksomheten blir drevet i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

Landsstyret består av et arbeidsutvalg på sju, i tillegg til to representanter fra hvert regionlag **bispedømme** og valgt leder av nettverket Åpen folkekirke UNG. Dersom leder og/eller nestleder i Kirkerådet til Den norske kirke er valgt på Åpen folkekirkes lister, er de også medlemmer av landsstyret. ~~Regionlagets~~ **Bispedømmets** medlemmer av landsstyret er leder av regionlaget, med nestleder som vara, og ~~en ett representant~~ **medlem** som sitter i bispedømmerådet. Om leder ~~eller nestleder~~ av bispedømmerådet er valgt fra Åpen folkekirkes liste sitter denne i landsstyret, eventuelt **nestleder eller annet medlem valgt av** ~~velger~~ bispedømmegruppa. Bispedømmegruppa utpeker selv vara.

Landsstyret har møte når arbeidsutvalget bestemmer det, eller når minst halvparten av de øvrige medlemmene krever det. **Landsstyremøtene kan gjennomføres digitalt eller fysisk.**

Landsstyret bestemmer tidspunkt for landsmøtet.

Landsstyret velger valgkomité for de valg som skal foretas på landsmøtet.

Landsstyret kan gjøre suppleringsvalg til arbeidsutvalget.

Landsstyret kan nedsette utvalg for å styrke oppmerksomheten på områder som er viktig for Åpen folkekirke.

Landsstyret vedtar hørings svar på vegne av Åpen folkekirke.

Landsstyret fastsetter budsjett.

Revisor framlegger sin revisjonsberetning for landsstyret. Landsstyret skal godkjenne Åpen folkekirkes årsregnskap og årsberetning senest fire måneder etter regnskapsårets utgang.

Landsstyret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene/innkalte varamedlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet gjør leders stemme utslaget.

§ 6 Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget forestår den løpende ledelse av organisasjonen, og har arbeidsgiveransvar.

Arbeidsutvalget forbereder saker til landsstyret og landsmøtet.

Arbeidsutvalget består av leder, nestleder, samt fem øvrige medlemmer valgt av landsmøtet. I tillegg er leder av Kirkerådet medlem, dersom vedkommende er valgt på Åpen folkekirkes liste.

Arbeidsutvalget velges for 2 år. Alle kan gjenvelges. **Valgkomiteen kan foreslå andre valgperioder for medlemmer av AU i sin innstilling overfor landsmøtet.**

Arbeidsutvalget er vedtaksdyktige når minst fire medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet gjør leders stemme utslaget.

§ 7 Regionlag

Åpen folkekirkes regionlag sammenfaller med Den norske kirkes bispedømmer. Hvert regionlag består av alle medlemmer i Åpen folkekirke i det enkelte bispedømmet.

Årsmøtet velger et styre som består av minst tre medlemmer. Åpen folkekirkes delegater i bispedømmerrådet har møte- og talerett i regionslagets styre. Leder velges direkte, men styret konstituerer for øvrig seg selv. Styret er ansvarlig for å innkalle til årsmøter med minst en måneds varsel. Årsmøtet skal minimum arrangeres hvert annet år.

Årsmøtet i et regionlag fungerer også som nominasjonsmøte før Kirkevalget. Innkalling til nominasjonsmøte følger reglene for innkalling til årsmøtet.

Regionlag bør, men må ikke, ha egne vedtekter som nærmere regulerer arbeidet i samsvar med Åpen folkekirkes vedtekter. Vedtektene skal vedtas av årsmøtet i regionlaget og godkjennes av landsstyret i Åpen folkekirke.

Regionlag kan jobbe fritt innenfor Åpen folkekirkes plattform og valgprogram og skal søke å engasjere nye og gamle medlemmer og skape større kirkepolitisk debatt og aktivitet.

Møter i regionlagets regi kan gjennomføres digitalt eller fysisk. Årsmøtet i regionlaget kan avholdes som virtuelt over én uke på Internett. Medlemskap som er tegnet minst 1 måned før årsmøtet gir stemmerett.

§ 8 Alminnelige bestemmelser

Som medlem regnes en person når innbetalt kontingent er registrert. **Enhver som er medlem, kan velges til tillitsverv i Åpen folkekirke. Valgbarhet til tillitsverv og stemmerett oppnås etter en måneds medlemskap.** Hvis noen med kirkepolitiske verv ikke lenger er medlem av Åpen folkekirke, regnes vedkommende ikke lenger som representant for organisasjonen. Et medlem av en valgkomité eller nominasjonskomité er å anse som inhabil når vedkommende er foreslått valgt og ikke selv har erklært seg uaktuell som kandidat.

§ 9 Endring og ikrafttredelse

Endring av Åpen folkekirkes vedtekter kan bare skje i ordinært på lovlig innkalt landsmøte. Endringsforslag må være delegatene i hende én måned før møtet avholdes. Endring av vedtektene kan bare skje med 2/3 flertall av de tilstedeværende delegatene.

§ 10 Oppløsning

Oppløsning av organisasjonen Åpen folkekirke kan bare skje på lovlig innkalt landsmøte. Vedtak om oppløsning krever 2/3 flertall. Landsmøtet fastsetter hvordan organisasjonens midler skal anvendes.

Forslag til vedtak:

Forslagene til endringer i vedtektene vedtas

Sak ÅF LM 15/22   Innkomne forslag til uttalelser

Innen fristen 19. januar ble det innmeldt to saker til LM fra Agder og Telemark:

1 Diskriminering:

Diskriminering er dessverre fortsatt gjeldende i det norske samfunn, og dessverre ser vi det noen ganger spesielt sterkt i kirkesamfunn, og da særlig når det kommer til kjønn og legning.

Åpen Folkekirke ber Den Norske kirke avvike alle unntak som gir rom for diskriminering i vårt kirkesamfunn. I de spørsmål det er teologisk strid om, har vi likestilte syn i kirken. Det er derfor helt unaturlig med adgang til diskriminering.

Vi oppfordrer samtidig nasjonale myndigheter, i dialog med religiøse samfunn, om å sette i gang en ny utredning rundt hvordan vi kan hindre diskriminering i møte med religionsfriheten. Vi må finne bedre løsninger på en stor utfordring.

2 Åpne kirker - hva kan vi gjøre for deg?

Åpen folkekirke har lenge arbeidet for at våre kirker skal være mer åpne, også hva gjelder åpningstider. Nå er tiden kommet for å få satt dette bedre i system i et forsøk på å skape enda mer himmel på jord.

Vi ber Den norske kirke sette av midler til en prøveordning på to år hvor vi kan ha åpne domkirker og åpne hovedkirker i de ti største byene på kvelder og i helger. Den enkelte kirke må selv tilpasse, men det er viktig at kirken minst er åpen både fredag og lørdag kveld til utelivet stenger og folk skal hjem, og at det er frivillige og profesjonelle kirkemedarbeidere den enkelte kan snakke med.

Forslag til vedtak:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen

Sak ÅF LM 16/22   50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert

Saksorientering

I år er det femti år siden den såkalte «homoparagrafen» ble opphevet. Frem til den 21. april 1972 kriminaliserte straffeloven 1902 § 213 seksuell omgang mellom menn. I den anledning kan det være naturlig at Åpen folkekirke kommer med en uttalelse. LM inviteres til å utarbeide en uttalelse.

Bakgrunn

Som inspirasjon, lister vi opp alle vedtakene Åpen folkekirke har gjort om og for LHBT+ på årsmøter og landsstyremøter siden etableringen i 2015 samlet.

I vedtektene til Åpen folkekirke står det om formålet i §1

«Åpen folkekirke er en landsomfattende organisasjon som arbeider for at Den norske kirke skal være en åpen, inkluderende, landsdekkende og demokratisk folkekirke som motarbeider diskriminering.»

I valgprogrammet for inneværende periode står det:

- Åpen folkekirke vil arbeide for en kirke som er åpen for alle, som fremmer menneskeverdet og som motarbeider diskriminering

Kirken som arbeidsplass

I kommende periode skal Åpen folkekirke særlig jobbe for at

- kirken skal ha en helhetlig tilsettingspolitikk der søkere ikke diskvalifiseres eller diskrimineres på bakgrunn av kjønn, samlivsform, seksuell orientering, funksjonsnivå, alder eller etnisitet.

Årsmøtet og landsstyret har i tillegg behandlet flere saker og kommet med vedtak som har gitt ÅF en mer omfattende politikk på området:

2016

Årsmøtesak 10/16 Likestilling, likeverd og LHBT i kirken

Samlet vedtak:

- 1. Åpen folkekirke vil gå inn for at det i tillegg til dagens vigselriturgi utarbeides en ny liturgi som åpner for likekjønnet vigsel og som kan brukes av alle. Åpen folkekirke anerkjenner en kirkelig vigslers rett til å nekte å foreta vigsel dersom brudefolkene er av samme kjønn cf. Ekteskapsloven §13.*
- 2. Åpen folkekirke vil være en pådriver for å utvide likestillingsforståelsen i Den norske Kirke til å omfatte likestilling av alle kjønnsuttrykk og LHBT-personer, også de som ikke definerer seg innenfor et binært kjønnsmonster, gjennom å utvikle en "rosa kompetanse" for kirken.*
- 3. Åpen folkekirke ønsker å få slutt på all diskriminering ved tilsetting av medarbeidere i kirken, og skal fjerne samlivsform som kvalifikasjonskrav ved tilsetting av medarbeidere i Kirken. Kirken skal altså ikke diskriminere på grunnlag av kjønn, kjønnsuttrykk, seksuell legning eller samlivsform.*

2018**Årsmøtevedtak ÅF 6/18 – Åpen folkekirke og LHBTQI**

Åpen folkekirke vil:

1. Arbeide for at Den norske kirke tar et oppgjør med hvordan den har omtalt og behandlet mennesker med LHBT+-identitet opp gjennom årene.
2. Bidra til et godt samtaleklima i spørsmål og saker som involverer et LHBT+-perspektiv.
3. Arbeide for at personer med LHBT+-identitet opplever Den norske kirke som en god arbeidsplass, herunder kartlegging av personer med LHBT+-identitets opplevelse av å være ansatt i Den norske kirke i forhold til mobbing og diskriminering.
4. Arbeide for at personer med LHBT+-identitet opplever Den norske kirke som et godt åndelig hjem.
5. Arbeide for at Den norske kirke får en helhetlig plan for likestilling som også ivaretar LHBT+-perspektiv på en god og sakssvarende måte.
6. Arbeide for at Den norske kirke øker sine arbeidsgivere og lederes kompetanse på LHBT+-relaterte spørsmål.
7. Arbeide for at Den norske kirke øker sine arbeidsgiveres og lederes kompetanse på likestilling, lovlig forskjellsbehandling og diskriminering i tråd med gjeldende lovverk.
8. Ta initiativ at det etableres et pilotprosjekt i ett eller flere bispedømmer for å øke kompetansen om LHBT+, kjønn og seksualitet hos både ansatte og frivillige.
9. Sikre at Den norske kirke har gode rutiner for ansettelse, slik at brudd på diskrimineringslovgivningen ikke skjer på noe plan.

2020**Årsmøtevedtak i saken om orientering fra LHBT-utvalget:**

- Åpen folkekirke er fornøyd med at det viktige arbeidet til LHBT-utvalget har kommet godt i gang og er i ferd med å gi resultater. Vi ser fram til å få resultatene av arbeidslivsundersøkelsen og håper tilbakemeldingene vil bidra til nye tiltak for å gjøre Den norske kirke til en bedre arbeidsgiver.
- Åpen folkekirke er opptatt av at Den norske kirke skal få på plass en enhetlig arbeidsgiverpolitikk og skal slutte å diskriminere LHBT ved ansettelser. Vi oppfordrer Kirkerådet til å få fortgang i dette arbeidet.
- Åpen folkekirke ser fram til at det høstes erfaringer med utprøvingen av tiltak for å heve kompetansen hos ansatte på LHBT, kjønn og seksualitet. Vi forventer at alle ansatte, rådsmedlemmer og frivillige får mulighet til å få del i disse erfaringene og kompetansen på relativt kort sikt.
- Åpen folkekirke oppfordrer LHBT-utvalget og Kirkerådet om å legge til rette for at LHBT kan komme til orde med sine erfaringer med og fortellinger fra kirkelige miljøer. Det vil være et viktig steg på veien mot at kirken kan ta et oppgjør med behandlingen og overgrep som LHBT har vært utsatt for.

Landsstyrevedtak i september 2020:

- Åpen folkekirke forventer at det ikke lenger diskrimineres ved ansettelser og ber bispedømmeråd og andre arbeidsgivere i Den norske kirke avslutte praksisen med å benytte unntaksbestemmelsen i likestillings- og diskrimineringsloven.
- Åpen folkekirke ber om at en helhetlig ansettelsespolitikk som ikke diskriminerer, blir lagt frem som en sak på Kirkemøtet.

- Åpen folkekirke oppfordrer alle arbeidsgivere i Den norske kirke til å behandle rapporten som LHBT-utvalget legger frem i oktober 2020. Sak ÅF LS 23/20 Arbeidet med ny kirkelig

Landsstyrevedtak i desember 2020

- *LS viser til vedtaket i sak 22/20 og oppfordrer alle folkevalgte organer og arbeidsgivere i Den norske kirke å sette rapporten på sakskartet og vurdere hvilke konsekvenser resultatene burde få. Arbeidstakerorganisasjonene bør tas med på drøftinger. LS ber spesielt arbeidsgivere være oppmerksom på utfordringene rapporten peker på for arbeidsmiljøet i kirken. Åpen folkekirke følger opp arbeidet gjennom våre tillitsvalgte i Kirkerådet og bispedømmerådene. LS ber AU til neste LS-møte om å vurdere når det kan være hensiktsmessig å melde inn sak til Kirkemøtet om en helhetlig ansettelsespolitikk som ikke diskriminerer.*

Landsstyrevedtak februar 2021:

- *LS mener det bør fremmes sak til KM i 2022 om at Den norske kirke skal slutte å benytte seg av unntaket i diskrimineringslovverket.*

I oktober ble dette vedtaket fulgt opp konkret, og vi meldte sak i til Kirkemøtet om at den Den norske kirke skal slutte å benytte seg av unntaket i diskrimineringslovverket. Vi begrunnet forslaget slik:

«Den norske kirke har gjennom beslutninger og initiativ de siste årene gjort store framskritt når det gjelder anerkjennelse og behandling av LHBT+. Aller viktigst var innføringen av ny vigselsturgi i 2017. Etableringen av LHBT-utvalg og vedtaket av LIM-planen på kirkerådsmøtet i september er blant andre viktige beslutninger som bidrar til å føre kirkens arbeid på feltet videre. Vi viser spesielt til denne formuleringen i LIM-planen:

«Alle mennesker uavhengig av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller alder skal føle seg oppleve seg like velkomne og verdsatt i kirkens mange rom.»

KR-undersøkelsen som resulterte i rapporten «Å være en sak. LHBT+: holdninger og arbeidsmiljø i Kirken.» viser at det er en jobb å gjøre før vi er i mål med dette arbeidet.

Vedtakene som ble gjort på Kirkemøtet i 2007 er fortsatt gjeldende når det gjelder muligheten til å diskriminere søkere som er gift med en av samme kjønn til vigslende stillinger i Den norske kirke.

I vedtaket heter det blant annet:

Det er ikke lenger like stor semje om premissane for vedtaka som gjeld homofile i partnerskap i vigsla teneste som det var i 1995 og 1997. Kyrkjemøtet finn det derfor vanskeleg å vidareføre som felles rådgiving det som var sagt i kyrkjemøtevedtaka frå 1995 og 1997.

Samtidig slår Kyrkjemøtet fast at det òg for framtida er kyrkjeleg grunngiving for ikkje å ordinere, vigsle, tilsetje eller gi tenestebrev til homofilt samlevande i partnerskap dersom biskop eller tilsetjingsorgan vurderer at det ikkje er i tråd med det som er kyrkja si lære og kyrkja sitt formål, og/eller av omsyn til aktuell(e) kyrkjelyd(ar).»

Det er fortsatt ulike syn på ulik tilsettingspraksis innad i rettssubjektet og blant ulike arbeidsgivere i Den norske kirke på fellesråds- og menighetsrådsnivå. Kirkelige arbeidsgivere har fremdeles anledning til å benytte seg av unntakene i lovverket og diskriminere homofile prester ved tilsettinger, noe de også gjør i praksis. I lys av vigselsvedtakene i 2016 og 2017 og holdnings- og

arbeidsmiljørapporten «Å være en sak», mener vi i Åpen folkekirke at det er nødvendig at Kirkemøtet gjør en ny behandling og tar stilling til hvorvidt Den norske kirke som trossamfunn skal følge loven og likebehandle alle arbeidstakere, eller om det fortsatt skal være mulig å benytte seg av unntaket og fortsatt kunne diskriminere.

Åpen folkekirke ønsker derfor å melde en sak til Kirkemøtet 2022, hvor det legges opp til at Kirkemøtet skal vedta at Den norske kirke som trossamfunn skal slutte å benytte seg av unntakene i likestillings- og diskrimineringslovverket.

I forbindelse med fremleggelsen av rapporten «Å være en sak» i fjor høst gjorde landsstyret i Åpen folkekirke følgende vedtak:

- Åpen folkekirke forventer at det ikke lenger diskrimineres ved ansettelser og ber bispedømmeråd og andre arbeidsgivere i Den norske kirke avslutte praksisen med å benytte unntaksbestemmelsen i likestillings- og diskrimineringsloven.
- Åpen folkekirke ber om at en helhetlig ansettelsespolitikk som ikke diskriminerer, blir lagt frem som en sak på Kirkemøtet.
- Åpen folkekirke oppfordrer alle arbeidsgivere i Den norske kirke til å behandle rapporten som LHBT-utvalget legger frem i oktober 2020.

De fleste bispedømmer har som kjent allerede sluttet å benytte seg av muligheten til å diskriminere, og noen har startet med å oppfordre alle aktuelle kandidater til å søke stillinger. Et eksempel er Oslo bispedømmeråd som i juni vedtok å lyse ut alle stillinger med følgende mangfoldserklæring:

«Oslo bispedømme skal være en arbeidsplass med rom og respekt for mangfold, uavhengig av etnisitet, alder, kjønnsidentitet, funksjonsevne eller legning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte kandidater til å søke.»

Dette er et arbeid vi håper KR blir inspirert av i oppfølging av den nylig vedtatte LIM-planen.»

Forslag til vedtak:

Uttalelse utarbeides under LM

Sak ÅF LM 17/22   Valg av AU

Innstilling fra valgkomiteen til nytt AU.

Valgkomiteen har bestått av Åge Petter Christiansen, Oslo; Agnes Sofie Engen Gjeset, Nidaros og Karl Johan Kirkebø, Bjørgvin.

Ifølge vedtektene skal AU velges for 2 år, om forslaget til endringer blir vedtatt på landsmøtet vil de nye vedtektene gi valgkomiteen mulighet til å innstille på andre perioder enn 2 år. For å komme i takt med valgår, blir det landsmøte i 2023 og 2025. I samråd med leder innstiller valgkomiteen derfor noen til å bli valgt for 1 år og noen til å bli valgt for 3 år. Dette sikrer at ikke hele AU kommer på valg i 2023.

Valgkomiteen legger fram følgende innstilling:

Leder: Gard Realf Sandaker Nilsen, Oslo for 3 år. Gjenvalg

Medlemmer 3 år:

Gro Bergrabb, Sør-Hålogaland. Ny

Karin Elin Berg, Borg. Gjenvalg

Terje Damman, Ager og Telemark. Gjenvalg

Medlemmer 1 år:

Nell Gaalaas-Hansen, Tunsberg. Gjenvalg

Sveinung Moesgaard Skjesol, Hamar. Gjenvalg

Eiel Holten, Bjørgvin. Gjenvalg.

Kirkerådets leder Kristin Gunleiksrud Raam har plass i AU i kraft av sitt lederverv.

AU konstituerer seg selv.

Vedlegg

Vedlegg 1: Vedtekter for Åpen Folkekirke

Vedtekter for Åpen folkekirke

§ 1 Formål

Åpen folkekirke er en landsomfattende organisasjon som arbeider for at Den norske kirke skal være en åpen, inkluderende, landsdekkende og demokratisk folkekirke som motarbeider diskriminering. Åpen folkekirke søker representasjon i landets bispedømmeråd, i Kirkemøtet og andre kirkelige råd og utvalg. Åpen folkekirke er organisert som en forening. Åpen folkekirke er partipolitisk nøytral.

§ 2 Navn

Organisasjonen navn er Åpen folkekirke. På nynorsk og nordsamisk benyttes henholdsvis Open folkekyrkje og Rabas álbmotgirku som navn. På engelsk omtales organisasjonen som «Open Church», med tillegget «an organisation in the Church of Norway».

§ 3 Medlemskap

Alle som støtter foreningens formål og aksepterer vedtektene kan være medlem av Åpen folkekirke. Medlemskontingent fastsettes av landsstyret etter forslag fra arbeidsutvalget.

§ 4 Landsmøte

Landsmøtet er Åpen folkekirkes høyeste organ. Det avholdes ordinært hvert annet år. Nøyaktig tidspunkt fastsettes av landsstyret. Det innkalles til landsmøte med minst tre måneders varsel. Saksdokumenter sendes én måned før møtet avholdes. Ekstraordinært landsmøte avholdes når landsstyret bestemmer det, eller når fire regionlag krever det. Det innkalles til ekstraordinært landsmøte med minst én måneds varsel.

Landsmøtet velger sju personer til landsstyret, hvorav leder og nestleder velges separat. De direkte valgte medlemmene av landsstyret utgjør arbeidsutvalget i Åpen folkekirke.

Landsmøtet fastsetter vedtekter, plattform og valgprogram, behandler arbeidsutvalgets toårsberetning og tar ellers avgjørelse i de saker som landsstyret forelegger.

Forslag som en vil ha behandlet på landsmøtet må være vedtatt på et medlemsmøte eller årsmøte i regionlagene. De skal sendes inn til arbeidsutvalget senest to måned før landsmøtet. Landsstyret og arbeidsutvalget har forslagsrett.

Årsmøte eller medlemsmøte i regionlagene velger delegater til landsmøtet. Alle regionlag kan delta med tre delegater. I tillegg fastsettes et tillegg basert på medlemstallet. Landsstyret vedtar terskelen som utløser tilleggsdelegater for det kommende landsmøtet. Medlemstallet pr. 31.12. legges til grunn for fordelingen av delegater. Medlemmer i

bispedømmeråd valgt på Åpen folkekirkes lister kan møte på landsmøtet med fulle rettigheter. Medlemmer av landsstyret deltar på landsmøtet med fulle rettigheter.

Alle betalende medlemmer av Åpen folkekirke har adgang til å være til stede under landsmøtet. Betalende medlemmer kan av landsmøtet innvilges observatørstatus med talerett.

I innstillinger til arbeidsutvalget, arbeidsgrupper og andre tillitsverv skal betydning for mangfoldet veie tungt.

§ 5 Landsstyret

Landsstyret er organisasjonens øverste organ mellom landsmøtene. Det har ansvaret for at virksomheten blir drevet i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

Landsstyret består av et arbeidsutvalg på sju, i tillegg til to representanter fra hvert regionlag og valgt leder av nettverket Åpen folkekirke UNG. Dersom leder og/eller nestleder i Kirkerådet til Den norske kirke er valgt på Åpen folkekirkes lister, er de også medlemmer av landsstyret. Regionlagets medlemmer av landsstyret er leder av regionlaget, med nestleder som vara, og en representant som sitter i bispedømmerådet. Om ledere eller nestleder av bispedømmerådet er valgt fra Åpen folkekirkes liste sitter denne i landsstyret, eventuelt velger bispedømmegruppa selv medlemmet. Bispedømmegruppa utpeker selv vara.

Landsstyret har møte når arbeidsutvalget bestemmer det, eller når minst halvparten av de øvrige medlemmene krever det.

Landsstyret bestemmer tidspunkt for landsmøtet.

Landsstyret velger valgkomité for de valg som skal foretas på landsmøtet.

Landsstyret kan gjøre suppleringsvalg til arbeidsutvalget.

Landsstyret kan nedsette utvalg for å styrke oppmerksomheten på områder som er viktig for Åpen folkekirke.

Landsstyret fastsetter budsjett.

Revisor framlegger sin revisjonsberetning for landsstyret. Landsstyret skal godkjenne Åpen folkekirkes årsregnskap og årsberetning senest fire måneder etter regnskapsårets utgang.

Landsstyret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene/innkalte varamedlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet gjør leders stemme utslaget.

§ 6 Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget forestår den løpende ledelse av organisasjonen, og har arbeidsgiveransvar.

Arbeidsutvalget forbereder saker til landsstyret og landsmøtet.

Arbeidsutvalget består av leder, nestleder, samt fem øvrige medlemmer valgt av landsmøtet. I tillegg er leder av Kirkerådet medlem, dersom vedkommende er valgt på Åpen folkekirkes liste.

Arbeidsutvalget velges for 2 år. Alle kan gjenvelges.

Arbeidsutvalget er vedtaksdyktige når minst fire medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet gjør leders stemme utslaget.

§ 7 Regionlag

Åpen folkekirkes regionlag sammenfaller med Den norske kirkes bispedømmer. Hvert regionlag består av alle medlemmer i Åpen folkekirke i det enkelte bispedømmet.

Årsmøtet velger et styre som består av minst tre medlemmer. Åpen folkekirkes delegater i bispedømmerådet har møte- og talerett i regionslagets styre. Leder velges direkte, men styret konstituerer for øvrig seg selv. Styret er ansvarlig for å innkalle til årsmøter med minst en måneds varsel. Årsmøtet skal minimum arrangeres hvert annet år.

Årsmøtet i et regionlag fungerer også som nominasjonsmøte før Kirkevalget. Innkalling til nominasjonsmøte følger reglene for innkalling til årsmøtet.

Regionlag bør, men må ikke, ha egne vedtekter som nærmere regulerer arbeidet i samsvar med Åpen folkekirkes vedtekter. Vedtektene skal vedtas av årsmøtet i regionlaget og godkjennes av landsstyret i Åpen folkekirke.

Regionlag kan jobbe fritt innenfor Åpen folkekirkes plattform og valgprogram og skal søke å engasjere nye og gamle medlemmer og skape større kirkepolitisk debatt og aktivitet.

Årsmøtet i regionlaget kan avholdes som virtuelt over én uke på Internett. Medlemskap som er tegnet minst 1 måned før årsmøtet gir stemmerett.

§ 8 Almennelige bestemmelser

Som medlem regnes en person når innbetalt kontingent er registrert. Valgbarhet til tillitsverv og stemmerett oppnås etter en måneds medlemskap. Hvis noen med kirkepolitiske verv ikke lenger er medlem av Åpen folkekirke, regnes vedkommende ikke lenger som representant for organisasjonen. Et medlem av en valgkomité eller nominasjonskomité er å anse som inhabil når vedkommende er foreslått valgt og ikke selv har erklært seg uaktuell som kandidat.

§ 9 Endring og ikrafttredelse

Endring av Åpen folkekirkes vedtekter kan bare skje i ordinært landsmøte. Endringsforslag må være delegatene i hende én måned før møtet avholdes. Endring av vedtektene kan bare skje med 2/3 flertall av de tilstedeværende delegatene.

§ 10 Oppløsning

Oppløsning av organisasjonen Åpen folkekirke kan bare skje på lovlig innkalt landsmøte. Vedtak om oppløsning krever 2/3 flertall. Landsmøtet fastsetter hvordan organisasjonens midler skal anvendes.

Revidert 7. mars 2020

Vedlegg 2: Forslag til forretningsorden

Forslag til forretningsorden

Deltakere og rettigheter

Delegater med møte-, forslags- og stemmerett til landsmøtet skal være påmeldt i forkant av møtet. Det gjelder medlemmer av LS, medlemmer av Kirkemøtet innvalgte på Åpen folkekirkes lister, samt delegasjon valgt på medlemsmøte eller årsmøte i regionlaget. Deltakelse sjekkes gjennom registrering ved møtestart.

Medlemskontingent skal være betalt innen møtestart for å få status som delegat.

Alle betalende medlemmer av Åpen folkekirke har adgang til å være til stede under landsmøtet. Betalende medlemmer kan av landsmøtet innvilges observatørstatus med talerett.

Landsmøtet er åpen for presse og andre interesserte.

Konstituering

Landsmøtet velger dirigenter og referenter. Dirigenter kan skiftes ut eller velges i tillegg med vanlig flertall. Dernest behandles forretningsorden og dagsorden. Forretningsorden kan endres med alminnelig flertall.

Referentene fører årsmøtets protokoll, som skal inneholde hvilke saker som blir behandlet, alle forslag som settes fram og alle vedtak som fattes. Der det blir foretatt opptelling skal stemmetall refereres (ikke ved personvalg). Årsmøtet velger tre delegater som skal godkjenne og underskrive referatet.

Debattene

Innlegg i debattene må ikke overskride tre minutter. Det gis anledning til en replikk og svarreplikk, hver på ett minutt - dersom ikke annet bestemmes. Personer som blir direkte motargumentert i innlegg gis fortrinnsrett til replikker.

Ordet til forretningsorden må ikke overskride ett minutt.

Ordet til innlegg kreves ved at stemmeskilt med svart nummer rekkes i været.

Ordet til replikk kreves ved å at stemmeskilt med rødt nummer rekkes i været.

Ordet til forretningsorden/dagsorden kreves ved å holde den ene handa vannrett over debatt/stemmeskilt.

Endringsforslag

Fristen til endringsforslag på vedtekter og å melde andre saker var 19. januar.

Endringsforslag til de ulike årsmøtesakene fremmes skriftlig til ordstyrerne før strek for debatten settes. Det er derimot ikke mulig å fremme nye forslag til saker eller vedtektsendringer i møtet.